

ПАГОНЯ

Жыве Беларусь!

Рэгіянальны агляд: Беласток — Горадня — Вільня

№ 3 (17)

12 — 25 лютага 1993 г.

Кошт 3 рублі

КІМ БЫЦЬ НЕПРЭСТЫЖНА

Яшчэ летась ў Горадні было асабліва шыкоўным лічыць сябе палякам. Сёння, як сведчыць вынік экспрэс-апытання жыхароў горада агенствам «Усход» — Захад», 27% апытаных жадаюць быць немцамі, 24,6% — татарамі, 20% — габрэямі, 8% — беларусамі і толькі 6% — палякамі. Астатнія працэнты размеркаваліся сярод расейцаў, украінцаў, латышоў і г. д. Найменш гарадзенцаў хацела б быць летувісамі — толькі 0,01%.

ЛАГЕР ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ БОСЬНІ І ГЭРЦАГАВІНЫ

Дзякуючы захадам актывістаў мусульманскага руху Горадні, хутка ў маляўнічым кутку Гожы з'явіцца гуманітарны лагер для дзяцей з Босніі і Гэртававіны.

Такія лагеры ўжо існуюць на тэрыторыі Польшчы, Вэнгрыі, Нямеччыны, — распавёў карэспандэнт «Пагоні» лідэр мусульманскага адраджэння Юсуф Крыніцкі. Мы ўзгаднілі сваю ініцыятыву з гарадзкімі ўладамі і даслалі ліст на імя старшыні ВС Рэспублікі Беларусь С. Шушкевіча. Плануем размясціць у лагеры ня меней 300 дзяцей.

Гэты лагер будзе існаваць на сродкі арабскай арганізацыі мусульман і на добраахвотныя ахвяраванні людзей мусульманскага веравызнання.

ДАР З ГІСТАРЫЧНАЙ БАЦЬКАЎШЧЫНЫ

На адрас нямецкай суполкі Горадні з гістарычнай Радзімы прыйшло 150 кніжак эвангелічнага накірунку. Сярод іх Біблія Лютэра, дзіцячы катэхізіс і іншыя.

Гэта толькі першая партыя такой незвычайнай гуманітарнай дапамогі, распавёў у гутарцы карэспандэнт «Пагоні» актывіст нямецкага руху Гарадзеншчыны У. Г. Сакаловіч. Мы наладзілі сувязі з грамадой эвангелістаў Нямеччыны «Расток — грос — кляйн» і будзем стала падтрымліваць з імі стасункі. Зараз наша суполка немцаў Горадні шукае памяшканне для бібліятэкі, якая гасцінна прыме жадаючых пазнаёміцца з гісторыяй і традыцыямі народу Германіі.

КАСТУСЬ ЛУКАШЫК ПАЕДЗЕ Ў ЭЎРОПУ

На агнявых рубяжах стралковага ціру Уручча прайшоў нацыянальны чэмпіянат Беларусі па стральбе з пнэўматычнай і дробнакалібэрнай зброі. Чэмпіянат адметны тым, што па яго выніках адбіралася нацыянальная зборная да ўдзелу ў першынстве Эўропы. Але каб атрымаць зялёную карту зборніка, спартоўцам неабходна было выканаць нарматыў майстра спорту міжнароднага класа.

Выдатна выступіў на ўсіх агнявых рубяжах гарадзенскі стралок К. Лукашык. Кастусь адным з першых выканаў заліковы нарматыў.

Г. АСТРОЎСКІ.

«НАДЗЕЯ» САСТАРАЭЛЫМ І АДЗІНОКІМ...

У Горадні па вуліцы Горкага па рашэнню гарадзкіх улад у памяшканні пустуючай крамы «Канцэлярыя тавары» адкрылася гандлёвая кропка для састарэлых і адзіночкі. Тавары, якімі тут гандлююць, не перавышаюць кошт двух тысяч. Пакуль што крама будзе абслугоўваць 74 пенсіянеры. Першыя партыі тавараў на благодзячых умовах паставілі МП «Грацыя», швейшая і абутковая фабрыкі.

Заклучана пагадненне, што гэтыя вытворчыя прадпрыемствы і надалей будуць сталымі партнёрамі крамы «Надзея».

Г. ВАСІЛЕЎСКІ.

У Каралеўцы адзначаць угодкі БНР

Святую дату нашай гісторыі — 75-я ўгодкі абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі — рыхтуюцца ўрачыста адзначаць беларусы Каралеўцы (Калінінграда). Як паведаміў нам адзін з кіраўнікоў мясцовай грамадскай суполкі беларускай культуры Ігар Шаховіч, 27—28 сакавіка ў карціннай галерэі Каралеўцы адбудзецца ўрачыстасць, прысвечаная 75-й гадавіне адраджэння беларускай дзяржаўнасці.

М. ДУБРАВІН.

Адрасы беларусізацыі. Фатаграфаванне А. УЛАДАСЕВІЧ.

ВАЛЮТНЫ АЖЫЯТАЖ

З пазамінулай пятніцы даляры ў рэспубліцы падаражэў амаль на сто рублёў. Як вядома, рост «зялёных» у Беларусі быў выкліканы скачком валютных курсаў у Маскве. На якой аднаццаціспыніцца даляры, сказаць практычна немагчыма. Аднак сённяшняя сітуацыя, на думку экспертаў, практычна не кантралюецца.

Адзінае ўзгадваецца, што яшчэ задоўга перад новым годам польскія газеты прадказвалі, што ўжо ў пачатку года даляры ў нас будзе каштаваць тысяч рублёў. Відаць, гэта цалкам магчыма, толькі памыліліся польскія эксперты трошкі ў часе.

Курс валют банка «Комплекс» у Горадні:

НАЗВА ВАЛЮТЫ	СКУПКА	ПРОДАЖ
Даляры ЗША	680	717
Нямецкая марка	412	454
Ангельскі фунт	1018	1110
Французскі франк	126	141

М. ЖЫЛЕЎСКАЯ.

Купіў два нумары вашае газеты ў шапіку ТБМ у Менску. Добрае ўжо тое, што «Пагоня» існуе. Калі б ва ўсіх рэгіёнах Беларусі рэгулярна выходзілі выданні нашталт віцебскага «Выбара» і «Пагоні», справа Адраджэння пасунулася б значна наперад. Спадабаліся артыкулы (№ 12) з КДБ, аб А. Карпюку і «Загад № 1 — пазбавіць волю». Заявы Апазіцыі БНФ, філіі БСДГ, «Паходні» у дэмакратычнай газэце таксама дарэчы. Але ёсць у мяне і немалая, на мой погляд, заўвага. Навошта разводзіць такі псімізм, як гэта робіць М. Патрэба: «...бачна на прыкладзе смаленскіх, цяпер, бадай, ужо былых, беларусаў». Скажыце, а хто ў цяпе-

БОЛЬШ АПТЫМІЗМУ!

рашнай Беларусі да нядаўняга часу быў не былым беларусам? Жменька інтэлігенцыі, тузін пісьменьнікаў, з дзесятак чалавек моладзі. І ўсё. Уся беларушчына на дзесяцімільённую рэспубліку. Ну, а «пашпартных» беларусаў у нас было восем мільёнаў, 80% з якіх мовай абсалютна не валодалі ды яшчэ і папіралі коса на «дзяржаўню».

Прыйшла перабудова, Вандэя стала трашчаць, па-беларуску загаварылі на мітынгх, на вуліцах, пачалі адчы-

няцца класы, школы, газеты і г. д. Натуральная зьява. На Смаленшчыне (і не толькі там) этнічных беларусаў «былых» не адзін дзесятак тысячаў. Калі на Беларусі, хоць і фармальна, былі беларускія школы, радыё, тэлебачанне, то на забранай ды так і ня вернутай «матухнай-Расейі» Смаленшчыне і Браншчыне ўсе школы пазачынялі яшчэ ў 30-я гады. Але зачынялі беларускія школы і на Віленшчыне, Беласточчыне, нарэшце на самой Беларусі.

К П Б — К П С С,

ЗВАРОТ да выканаўчых улад Горадні

Мінула 130 год з таго часу, калі нашыя продкі са зброяй у руках падняліся на змаганне за незалежнасць Бацькаўшчыны. Паўстанне 1863—1864 г.г. пад кіраўніцтвам Кастуса Каліноўскага — адна з самых яркіх старонак нашай гісторыі. Ушанаванне памяці ўдзельнікаў паўстання — гэта ня толькі знак павагі да гэтых гераічных людзей, але і крок наперад на шляху адраджэння нацыянальнай свядомасці народа.

Зыходзячы з вышэйпамянёнага, мы прапануем:

1. Устанавіць памятныя дошкі на вуліцах Каліноўскага, Урублёўскага, Дамброўскага, а таксама на чыгуначным вакзале, дзе адбыўся бой паміж царскімі ўрадавымі войскамі і паўстанцамі.

2. Выдаць буклеты, календары, паштоўкі, прысвечаныя паўстанню 1863—1864 гадоў на Гарадзеншчыне.

3. Паскорыць справу стварэння помніка Кастусю Каліноўскаму, дзеля чаго перадаць паўнамоцтвы па разгляду і зацвяверджанню праектаў адпаведнай камісіі Гарадзенскага гарсавета.

4. Прасіць Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь прысвоіць імя К. Каліноўскага 1-й Беларускай брыгадзе, пазымешчанай у Горадні.

5. Стварыць экспазіцыю, прысвечаную паўстанню 1863—1864 гадоў на Беларусі і Літве.

6. Прасіць гарвыканкам узяць на сябе арганізацыю стварэння помніка.

Зварот прыняты на ўрачыстым сходзе ў памяць 130-х угодкаў паўстання 1863—1864 г.г. Усяго 111 чалавек.

НЯМЕЦКІЯ ВІЗЫ

Шаноўная рэдакцыя! Чуў, што ў Горадні нейкая нямецкая фірма забяспечвае жадаючых турыстычнымі й працоўнымі візамі. Калі ласка, дапамажыце даведацца, дзе гэта можна здзейсніць.

Жыхар Горадні Віктар Яноўчык.

Вось што распавёў карэспандэнт «Пагоні» выконваючы абавязкі менеджэра фірмы «РААБЭ» ў Горадні спадар Мікола Вярэніч: — Так, фірма мае

магчымасці адкрыць візу да Германіі, але ня ўсім. Згодна нашаму статуту, візамі забяспечваецца толькі той, хто мае працоўныя, камэрцыйныя дачыненні з фірмай. У іншых выпадках фірма «РААБЭ» не задаволіць памкненні жадаючых.

Ад рэдакцыі. Паважаныя чытачы! Рэдакцыя газеты і наладзіць будзе імкнуцца адказаць на вашы пытанні. Кантакты тэлефон: 45-29-96. Адрас: Горадня, вул. Дамініканская, 1.

Г. ДАСЬЛЕДЧЫ.

СССР ужо няма (будзем верыць і рабіць усё, каб яны ня ўваскрэслі), беларушчына уваскрэла і адраджаецца. У Польшчы ўзніклі Беларускае Дэмакратычнае Аб'яднанне, Беларускае Аб'яднанне Студэнтаў... на Віленшчыне — Таварыства Беларускай Культуры, «Наша Ніва», адчыняюцца класы, працуе тэлевізія па-беларуску. Прыгадаюць, хто яны, і смаленскія беларусы (пагатоў першыя звесткі ўжо ёсць), толькі нам трэба не пісаць такія «радасныя» артыкулы, як гэта робяць падчас вашы аўтары, але дапамагаць ім мацаваць Бацькаўшчыну і верыць у яе і нашу будучыню.

З ПАВАГАЙ
С. ВАСІЛЕНКА,
г. Менск.

ГРАМАДА
МАЦНЕЕ

Пленум Цэнтральнай Рады БСДГ адбыўся ў Менску 23 студзеня 1993 года. Абрамы новы выканаўчы орган партыі — выканкам Грамады ў складзе 23 чалавек.

Цэнтральная Рада Грамады палічыла мэтазгодным увайсці ў склад заснавальнікаў Фонда братоў Луцкевічаў — стваральнікаў сацыял-дэмакратычнага руху на Беларусі.

Створаны восем пастаянных камісій ЦР БСДГ. Сярод іх — камісія па эканамічным і навукова-тэхнічным развіццях (старшыня — прафэсар Уладзімір Кулажанка), камісія па сувязях з прафсаюзамі (старшыня Уладзімір Васюковіч), камісія па міжнародных справах і сувязях з сацыял-дэмакратычным рухам за межамі Беларусі (старшыня Міхась Патрэба), камісія па вайсковых пытаннях (старшыня — падпалкоўнік Мікалай Бюроў).

У шэрагі Грамады былі ўрачыста прынятыя настаўніца гісторыі спадарыня Урбан і беларуская паэтка і журналістка Галіна Булыка.

У той жа дзень адбыліся вабласныя канфэрэнцыі Грамады. Менскую вабласную Раду БСДГ узначаліў народны дэпутат Беларусі Лявон Дзейка, Віцебскую — народны дэпутат Беларусі Віктар Какоўка, а Гарадзенскую — спадар М. Сьлесарчук. ЦР Грамады прыняла таксама рашэнне увайсці ў аргкамітэт па падрыхтоўцы святкавання 75-х угодкаў абвешчэння БНР.

• Пікеты

Каліноўцы

Днямі ў Горадні з'явілася яшчэ адно аб'яднанне, якое ўзяло сабе назву імя К. Каліноўскага. Мэтай новага руху з'яўляецца адраджэнне гісторыка-культурнай спадчыны, абароны правоў чалавека, матэрыяльнага добрабыту, змаганне супраць антычалавечай камуністачнай ідэалогіі. Ужо створаны арганізацыйны камітэт, у які ўваходзяць 15 чалавек. Яны рыхтуюць статут таварыства і іншыя неабходныя паперы для падавання іх на рэгістрацыю.

На днях сябры гэтай суполкі правялі сваю першую акцыю, прысвечаную 155-й гадавіне з дня нараджэння К. Каліноўскага. Акцыя распачалася ля факультэту беларускай філалогіі і культуры Гарадзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Адтуль яе ўдзельнікі пад бел-чырвона-белымі сцягамі рушылі да помніка Леніну, дзе паспрабавалі растлумачыць свае

ідэі і мэты жыхарам Горадні.

На жаль, дзесятак актывістаў не здолеў абудзіць у прысутных пачуццё патрыятызму, і праз дзве гадзіны маніфэстацыя скончылася непадалёк ад кінатэатра «Гродна».

Лявон Ляўко, актывіст таварыства імя К. Каліноўскага, расказаў наступнае:

— Сённяшняе наша шэсць па Горадні — гэта як знак пратэсту ўладам, якія нічога не зрабілі для адраджэння сьветлай памяці беларускага нацыянальнага героя К. Каліноўскага. Мы ж сваім выступам нагадалі грамадству яго вытокі, сабралі подпісы і частку грошай на помнік славутаму земляку.

Дарэчы, пры падліку высьветлілася, што гарадзенцы і госьці горада ахвяравалі на помнік К. Каліноўскаму 1469 рублёў.

Г. АСТРОЎСКІ.

Адганарыліся...
Фотаграфаваньне А. УЛАДАСЕВІЧ.

Водзюкі

ГЭТА ЎЖО БЫЛО ...

Колькі сёння на Беларусі палітычных партый і рухаў? Калі пачаў лічыць, назбіралася болей за дзесяць... Ёсць і левыя, і правыя, і цэнтрысты, і левацэнтрысты і г. д. Здавалася б, усе нішы ў палітычным жыцці Рэспублікі ўжо занятыя, бо цяжка сёння прапанаваць выбаршчыкам праграму, якая б карэнным чынам адрадынілася ад ужо існуючых.

Але ўсё ж ёсць палітычныя дзеяцы, якія рухаюцца. Напрыклад, Анатоль Нетылькін, старшыня аргкамітэту, народны дэпутат Рэспублікі Беларусь, які ў «Народнай газеце» за 29 студзеня заклікаў чытачоў у шэрагі новай партыі сацыяльнай справядлівасці — менавіта так яна будзе называцца.

Партыя сацыяльнай справядлівасці (ПСС) бярэ такія абавязкі, з якімі не заўсёды можа здужаць дзяржава з яе магутным апаратам: справядлівае разьмеркаваньне (зноў разьмеркаваньне — аўт.) матэрыяльнага добра; абарона гонару, свабоды і чалавечай годнасьці; гарантаваньне (?) права на абарону чалавечага жыцця і прыватнай уласнасьці.

Але старшыня аргкамітэту адчувае, што гэта мала ўражае і ўцягвае ў бой дальнябойную артылерыю: «гарантаванае (!) пенсійнае забесьпячэньне на ўзроўні сярэдняга заробку за апошнія 25 гадоў; інвалідам I групы — штомесячная сацыяльная дапамога не ніжэй сярэдняга заробку па рэспубліцы; захаваньне сярэдняга заробку жанчынам па дагляду за дзецьмі да трох гадоў».

Ст гэта ўжо сур'ёзна! Ст гэта партыя! Шкада толькі, што ніхто не здагадаўся зрабіць гэта раней — тады б увесь сярэдні слой пабег бы запісвацца ў тую партыю.

Але стоп! Годзе, спадары! Бо занадта вы ўжо разышліся — трэба трохі асьцюдзіць гарачыя галовы. Галоўнае — дзе ўзяць грошы на ваныя пражэкт, бо ўжо зараз на Беларусі колькасьць пенсіянераў набліжаецца да трох мільёнаў; дадайце сюды маладых мацярок. Хто ж здолеў усім забясьпечыць сярэдні заробак, ад каго трэба тады забраць, каб ва ўсіх было пароўну?

Усё ж лічу, што гэта добра спланаваны папулізм, надзея, што нехта кліне на вуду.

Не хацеў бы аспрэчваць тую частку праграмных накірункаў, якія тычацца мовы, але толькі скажу, што маю вялікую цікавасьць запытаць у шаноўнага, ужо будучага (думаю, не памылюся) старшыні ПСС: у якім горадзе ці раёне былі зачынены расейскія школы?

Ды і наогул, партыя, якая не стаіць на нацыянальным грунце, ня мае будучыні.

Па частцы эканамічнай праграмы будучая партыя амаль нічым не адрозніваецца ад існуючых, хаця і тут ёсць пэўныя «дасягненьні» у выглядзе «мы за палітычны суверэнітэт і інтэграваную эканоміку; бесперашкоднае перамяшчэньне на тэрыторыі СНД таварна-грашовых рэсурсаў».

Вельмі сумняваюся, што пры сённяшніх умовах інтэграваная эканоміка і палітычны суверэнітэт сумяшчальныя, а што датычыць бесперашкоднага перамяшчэньня, то рызыкну выказаць думку: тады ўсе мы застанемся амаль голяы, бо адных толькі каларовых мэталюў затрымана на межах Беларусі ў мінулым годзе на 1 мільярд 73 мільяны рублёў. Сх і цяжка б вам даведзецца тады выводзіць сярэдні заробак і асабліва за 25 гадоў!

На заканчэньне зазначу, што ўсе гэтыя праграмныя мары ПСС магчымы толькі тады, калі яны прыйдуча да ўлады, а дарога ўгару вельмі ж цяжкая. Давер выбаршчыкаў трэба зававаць канкрэтнымі справамі — тут аднымі абяцанкамі не абыйсьціся.

Г. СЫСОЙ,
дэпутат Гарадзенскага гарадзкога Савета.

Пішу табе з расейскага
горада Горадні...

У гарадзенскіх газэтных шапіках з'явіліся паштовыя канверты. Падзея не абы якая, бо канверты ў нас прадаюць толькі на пошце. Але ж тое — беларускія. А у шапіках зусім іншыя — на малюнку канверта рэкламуецца «Расейскі клуб маладых мільянераў», ёсць і позначка (марка) з нейкім расейскім помнікам у выглядзе вялізнага зьвона, на якім сядзяць і стаяць людзі з крыжам. Лацінкай і кірыліцай напісана «Россия». Намінал позначкі ўсяго 30 капеек, а разам з канвертам — 75.

Як звычайна грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, які часамі піша і адпраўляе лісты, мяне цікавіць некалькі пытаньняў. Калі я набуду гэты танны замежны канверт, ці абавязкова мне на яго наклеіваць да 2 рублёў (столюкі ў нашай краіне каштуе адпраўка звычайнага

ліста) беларускія позначкі? Але самае галоўнае пытаньне ў іншым. Незалежна ад таго, наклею я або не дадатковыя позначкі, ці вернуць мне назад канверт як неспраўдны, якім ён і зьяўляецца? Калі не, дык у якой тады дзяржаве жыць?

А можа, я дарэмна б'ю ў званы, і беларускія канверты, якіх увесь час не хапае, прадаюцца ў маскоўскіх шапіках?.. А можа, усё прасцей, і расейскія канверты прызначаны для калекцыянераў? Але ж сярод нас большасць тых, хто піша лісты, і адзінкі тых, хто збірае паштовыя канверты... Наваг калі я не пачну сваё пасланьне замежнаму сябру словамі «Пішу табе з расейскага горада Горадні», ён і так гэта зразумее, а пагатоў жа дагэтуль не існуе паштовых штэмпеляў «Рэспубліка Беларусь. Горадні».

Р. МЕНДЖЫБОУСКІ.

МЕНСКІЯ

ПЕРШАЯ ДАМА КРАІНЫ

Пад час правядзеньня сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў СНД у Менску «на вышэйшым узроўні» сустракаліся й жонкі прэзідэнтаў і старшыняў ВС былых рэспублік СССР. У іх была таксама насычаная праграма, але не палітычная, а гуманітарная зьместу. Адным з яе пунктаў, напрыклад, было наведваньне паказу мадэляў менскага Дому модаў, які апошнім часам набывае ўсё большы прэстыж за межамі Беларусі. Як за круглым сталом, так і ў сусэр'і «першых дам» садружнасьці наша краіна выглядала вельмі прэзэнтабельна, дзякуючы сям і Шушкевічаў. Жонка нашага кіраўніка маладая й прыгожая, у свой час яна была студэнткай універсітэту, і ў яе выкладаў прафэсар Станіслаў Станіслававіч.

«НАШЧАДКІ» РОБІН ГУДА

У адрозненьне ад ангельцаў наш нацыянальны эпас усаўляе й рамантызуе не ляснога лотра, але змагага за волю бацькаўшчыны («Слова пра паход Ігаравы»). Але сусветная слава Робін Гуда, мабыць, не дае спакою ягоным калегам у нашай краіне. Ня так даўно дамушнікі, якія забраліся ў адну з менскіх кватэраў, убачылі, што браць там няма чаго. Тады «шляхотныя» рабаўнікі пакінулі ў падарунак гаспадарам крышталёную вазу (не сваю, пэўна ж) з цыдулкай: «Так жыць нельга».

«ЦІХІЯ» РАЁНЫ

Заходнія журналісты, між іншым, заўважылі, што ніводнае канкрэтнае «прадказаньне» астралагаў на мінулы год ня спраўдзілася. Мабыць, гэта паўплывала на катастрофічнае падзеньне папулярнасьці гэтае навукі сярод менчукоў. Напярэдадні новага году яны сарвалі выступленьні вядомага Паўла Глобы ў Палацы спорту, бо было прададзена ўсяго 15 квіткаў. А дарма. На выступленьнях кожны мог набыць астральную мапу Менска, у якой, між іншым, для ўсіх знакаў Задзяка ўказаныя раёны гораду, дзе варта сустракацца з палюбоўніцай, каб не «заяліцца».

ПАЧАТАК

18 студзеня ў Менску па вул. Грыбаедава адчынілася першая ў краіне камэрцыйная крама, якая гандлюе зброяй. Акрамя гэтай, выдадзена яшчэ восем ліцэнзіяў на такі род дзейнасьці прыватным асобам і камэрцыйным арганізацыям. Пакуль дазволена рэалізоўваць пнэўматычную, паляўнічую й спартовую зброю. У вольным продажы знаходзіцца толькі пнэўматычная. Чакаецца пашырэнне асартыменту пасля прыняцця закону аб зброі, які зараз рыхтуецца ў ВС.

НЕЗВЫЧАЙНАЕ САМАЗАБЫСЦА

20-га студзеня ў Менску днём на некалькі гадзінаў спыніў рух гарадзкі электратранспарт. Адбылося гэта з-за таго, што ў Першамайскім раёне здарылася кароткае замыканьне на выскавольтаўнай лініі. На дратах знайшлі цела маладога чалавека. Ходзяць чуткі, што перад тым, як пайсці на гэта, хлопец палаўся дома з бацькамі з прычыны незададзенага іспыту.

КАМПРАМІС

На менскіх гарадзкіх могілках у Міханавічах пачынаецца будаўніцтва Свята-Крыжа-Узьдзьвіжэнскай царквы. На пачатак жа будаўніцтва спэцкамбінат бытавога абслугоўваньня дазволіў карыстацца рытуальнай залай дзеля адпраўленьня пахаваньняў па праваслаўным абрадзе. Цікава, як будзе адбывацца падобнае суседства? Справа ў тым, што зала гэта знаходзіцца ў будынку крэматорыя.

БУДЗЕМ ЛЯЧЫЦА, ЯК ПРОДКІ

У элітарных аптэках Менска асартымент лекаў скараціўся ўдвая ў параўнаньні з недалёкім мінулым. На рабочых ускраінах дык і таго горш. Зьявіліся дыфіцэтныя лекі, так неабходныя хворым і пенсіянерам, але каштуюць яны тысячы рублёў. Гэтым людзям няма дзе ўзяць такія грошы. Напружанае становішча ўзьнікла з-за таго, што нашы традыцыйныя пастаўшчыкі лекаў — Расея й Украіна — не даюць сваім фармацэўтычным прадпрыемствам ліцэнзіі на вываз прадукцыі.

БУДЗЕ ЧЫСТАЕ, ЯК ЛЮСТЭРКА

Менчукі даўно абураліся экалагічным станам Камсамольскага возера. Выкапана яно было за Сталіным і атрымала сваю назву па злой іроніі, у народзе ж кажуць: зэк (ЗК) — забайкальскі камсамалец. Хаця й парупіліся ў свой час «рэпрэсіраваныя», але прайшоў шмат часу, і разьлілося тое возера бруднай калюжынай у самым цэнтры горада. Але, нарэшце, адразу пасля Новага году на возеры пачаліся земляныя работы. За гэты год плануецца паглыбіць яго на паўтары метры, добраўпарадкаваць тры астравы, замацаваць адхоны, пабудоваць прычалы й дзіцячы пляж. Спадзяемся яшчэ, што вада будзе дастаткова чыстая, каб у яе ня было страшна пускаць дзятку.

(Працяг на 3-й стар.)

● Рэпліка

Якое пытаньне — такі й адказ

Ня так даўно газета «Вечерний Минск» атрымала ліст ад В. Голуба наступнага зместу: «Вы знаеце, што мяня возмущает в последнее время? Во многих газетах («Вечерний Минск» — не исключение), по радио и телевизору читаешь и слышишь выражения: «Станислав Шушкевич сказал...», «Бяцеслав Кебич посетил...», «Иван Коротченко встретился...».

Ну ладно, на Западзе: там так принято. А у нас, славян (даже в Энциклопедии написано), отчество — часть родового имени. Или, может, пойдем по демократическому пути дальше, и лустим в оборот — Ванятка, Стасик?..»

Таварыш занудзіўся па Мікісе Сяргейчу ды й Леанідзе Ільчычу. Яго можна зразумець. Што зробіш, чалавек нават ня ведае, што славяне розныя бываюць. Але ў «Ответе из редакции» Н. Лук янаў не знайшоў нічога лепшага, як спаслацца на ўплыў часу, на

амэрыканцаў, брокераў, ваўчэраў ды немцаў. Падмацаваў гэта словамі вялікага паэта А. С. Пушкіна:

«Но панталоны, фрак, жилет. Всех этих слов на русском нет...»

На самой жа справе ўсё выглядае значна прасцей. Папершае. А. С. Пушкін ніколі ня быў беларусам. Па-другое, славянэ дзяляцца на беларусаў, украінцаў, расейцаў, балгараў, палякаў, серба-лужынаў і г. д. Па-трэцяе, у нас — беларусаў, таксама як у палякаў і шмат у каго яшчэ імя па бацьку не ўжывалася аж да пачатку русіфікацыі. Зараз мы ўсяго толькі вяртаемся да нашых традыцыйных нормаў звароту.

Што скажаш, дурное пытаньне — дурны адказ. Шкада толькі, што ні той, хто пытаўся, ні ўся рэдакцыя «Вечернего Минска» гэтага так і не зразумелі.

Алесь А.

● Войска

АФІЦЭРЫ ВУЧАЦЬ МОВУ

Карговая прэс-канфэрэнцыя кіраўніцтва Гарадзенскага гарнізона з мясцовымі журналістамі адбылася на мінулым тыдні. Намеснік начальніка гарнізона палкоўнік Кузьняцоў напачатку падзякаваў журналістам вобласці за карэктнае асьвятленьне вайсковых пытаньняў у прэсе, што, на яго думку, было значнай падтрымкай вайскоўцам. А таксама зазначыў, што найбольш падрыхтаваныя дэпутаты ў Вярхоўным Савеце рэспублікі па вайсковых пытаньнях таксама — з заходняй Беларусі. Дарэчы, з прыняцьцем законаў, якія датычаць войска, значна стабілізавалася псіхалагічная абстаноўка ў часьцях. На яго думку, законы ў асноўным задавальняюць вайскоўцаў, і ўзброеныя сілы здольны іх выконваць. Праўда, ёсьць і шмат цяжкасьцяў. Адна з іх — бюджэт на войска, які налічвае трохі больш за 57 млрд. рублёў, што прымушае шмат у чым эканоміць. Дагэтуль Беларускае Войска ня мае сваёй формы, узору якой ужо былі паказаны і ў цэлым выклікаюць задавальненьне.

Як вядома, войска цяпер перажывае даволі складаны працэс — скарачэньне. І хоць працэс гэты, як і паўсюдна, праходзіць з цяжкасьцямі, аднак, падмацаваны законамі, панікі не выклікае.

І надалей вострым застаецца жыллёвае пытаньне для афіцэраў і прапаршчыкаў, хоць вайскоўцы добра разумеюць сёньняшнюю сітуацыю і маюць спадзяваньні на новыя законы, якія павінны вырашыць і гэтую праблему.

Для жаўнераў тэрміновай службы асаблівых зьменаў няма. Упершыню з апошнім наборам у Беларускае Войска былі прызваны юнакі (16 чалавек), якія мелі судзімасьці. Шасьцэра з іх, дарэчы, нават адбыліся пакарэньне. Усе яны не з Гарадзенскай вобласці. Праўда, да такіх прызыўнікоў ужо рыхтаваліся і асаблівых праблем з гэтай нагоды не ўзьнікае. Аднак з ростам зьлічэньняў у рэспубліцы ў войску таксама павялічыліся выпадкі самавольнага пакіданьня часьцяў і дэзертырства. Часьцей гэта здараецца з жаўнерамі, якія ў свой час пакінулі часьці ў СВД

і вярнуліся на Беларусь. Дарэчы, у баявых часьцях гэты працэнт мінімальны. З пачатку новага года ў арміі здарылася толькі адно злачынства, што ніяк не парўнаць з мінулымі гадамі.

З выступленьня вайсковага камісара вобласці стала вядома, што і з прызывам, здаецца, усё добра. За год план выкананы на 105% і што прыемна, у Беларускае Войска нашы хлопцы ідуць з большым жаданьнем, чым раней у Савецкую армію. Праўда, як і раней, не абходзіцца без сімулянтаў.

Рашэньнем Міністэрства абароны ў Гарадзенскім гарнізоне створаны інфармацыйны цэнтр. Зьявілася свая друкарня, плануецца выпускаць свой прэс-бюлетэнь.

Адна з важных праблемаў для войска — пераход на беларускую мову. Дарэчы, на маю думку, вайскоўцы самі яе на канфэрэнцыі і не падымалі толькі таму, што адчуваюць у гэтым пакуль значныя хібы. Як выявілася, асабліва гэта праблема стаіць перад афіцэрамі, бо жаўнеры ў сваёй большасьці моваю вало-

даюць. Сярод афіцэраў 70% ня ведае мовы. З гэтага года ўведзены для іх чатыры гадзіны на тыдзень абавязковых заняткаў. Дарэчы, яшчэ ў сярэдзіне мінулага года 40% жаўнераў у Гарадзенскай вобласці па жаданьню прымалі прысягу на беларускай мове. Надалей з вывучэньнем мовы шмат складанасцей, і ўсе па тых самых прычынах — няма падручнікаў, не хапае выкладчыкаў, і праграма, якая прапаноўваецца, занадта акадэмічная, амаль на ўзроўні філалагічнага факультэта.

Дарэчы, выказвалася пажаданьне, каб беларускія кампазітары напісалі болей вайсковых песень. З гэтай нагоды была выказана падзяка беластоцкай газэце «Ніва», якая ў апошнім нумары апублікавала тэкст і ноты беларускага вайсковага марша. Ужо ўвесну пад яго будучы маршыраваць ва ўсіх часьцях Гарадзенскай вобласці.

Адно з пытаньняў датычыла таго, ці падтрымлівае беларускае войска якія-небудзь кантакты з польскімі войскамі? Амаль ніякіх, паколькі палякі арментаваныя зараз на НАТО.

І ўрэшце прагучала пажаданьне з боку вайскоўцаў, каб павоёнаму паглядзець на праблему ваенна-патрыятычнага выхаваньня моладзі, паколькі героі сьрод беларусаў былі ня толькі ў часы сярэднявечча, а і ў наваейшай гісторыі.

З гэтым я таксама згодзен, толькі пачынаюць ім патрэбна, на маю думку, перш за ўсё з сябе, бо як інакш патлумачыць, што ў чытальнай зале гарнізоннай бібліятэкі, дзе ладзілася канфэрэнцыя, дагэтуль, як агітацыя, красуюцца часопіс «Коммунист вооруженных сил», які прапандуе артыкул «Кодекс чести войска Российского»...

М. КАРНЕВІЧ.

НАВІНЫ

КРЫЖЫ НАД ПЛЯЦАМ НЕЗАЛЕЖНАСЬЦІ

Летась абезгалюленьня званьні Чырвонага касцёла, што ў самым цэнтры Менска, атрымалі нарэшце сваё лагічнае завяршэньне. Адрэстаўраваны ён быў у 1975 годзе пад Дом кіно, чым, урэшце, быў застрахаваны ад разбурэньня, бо бальшавікі даўно «паклалі на яго вока». Ім было прыкра падобнае суседства побач з Домам ураду. Здаецца, наш Чырвоны касцёл уратаваў у Маскве, калі адстаялі там сабор Васіля Божавоўка. Гэта дало паўстаў для захаваньня храма, бо чаму каля Крамля можа стаць царква, а ў нас не?

Нарэшце «мадэрновыя» крыжы зьявіліся й над самай галоўнай вежай Чырвонага касцёлу. Цяпер з пляца гэты шэдэўр архітэктуры, які ўдала спалучыў у сабе элементы нэараманскага стылю, неспраўднай готыкі й мадэрну, выглядае амаль такім, якім яго бачыў у свой час фундатар касцёлу — былы член Дзяржаўнага Савету па выбару, Ганаровы міравы суддзя, старшыня Менскага таварыства сельскай гаспадаркі, аўтарытэтны слукішч сп. Эдвард Вайніловіч. Храм названы «У імя св. Сымона й св. Алены» — у гонар дзяцей фундатора, якія памерлі пад час эпідэміі ў юнацкім узросьце.

«МИНСК» АДПРАВИЛІ НА КЛАДЫ

У сувязі з распадам СССР Расея пазбавілася 5-ці буйных сударапарачыйных заводаў. З-за фактычнай адсутнасцы рапарачыйнай базы й недахопу сродкаў на Чырвонасцяжым Ціхаакеянскім флоте на клады ваенных караблёў адбуксавалі адзін з былых флагманаў — цяжкі авіянясучы крэйсер «МИНСК», які па марскіх мерках зусім юнак — яму споўнілася ўсяго 15 гадоў. Цяжка пракамэнтаваць гэты факт, бо не зразумела — сумны ён ці радасны. Можна дадаць толькі адно: у хуткім часе «вясёленькую» кампанію «МИНСКУ» могуць саставіць «КИЕВ» ды «Новороссийск».

«КІТАЙСКІ» КІРМАШ

Апошнім часам Камароўскі рынак у Менску стаў адным з асноўных пунктаў у турыстычным маршруце турыстаў з Захаду Эўропы, якія жадаюць «пасмактаваць» каларыту «ўсходняга» кірмашу. Але гэты радасны факт, здаецца, не задавальняе Менгарвыканкам. Стварэньне пастаянных аўтамабільных «коркаў» у самым цэнтры горада, бруд, смурод, плойма рэкеціраў, кішэнных злодзеяў, а таксама нашых нядаўніх землякаў па адной вялікай краіне — у кепках і цюбцяйках ператварылі гэты раён горада ў сапраўдную кляку. Зараз робіцца карговае герайчнае намаганьне выперці барохолку з цэнтра на Чэрвеньскі ды Курасоўшчынскія рынкі. Адно «але»: за ўсё існаваньне гэтага рынку назапасіўся вялікі стос падобных папераў. Што ж, вельмі пажадана, каб на гэты раз улады паставілі апошнюю тлустую кропку ў гэтай зацягнуўшайся гісторыі.

ЖЭТОН БЯСЬПЕЧНЫ

Жыхары Менска ўсхваляваліся паслы таго, як у тэленавінах з Астанкіна прагучала інфармацыя, што жэтаны, якія выкарыстоўваюцца ў маскоўскім мэтрапалітэне, выпраменьваюць шкодныя для здароўя элементы, а таму дзеці да 12 гадоў праз турнікеты праходзіць ня будуць. На гэта спецыялісты менскага навукова-дасьледчага інстытута ЭВМ, якія распрацоўвалі жэтаны для нашага мэтро, паведамілі, што іх варыянт — цалкам бяшкодны для здароўя, бо ўжывае сабой звычайную сталёвую пласцінку, заплаўленую ў палісыцірол. З гэтымі рэчывамі кожны чалавек пастаянна сутыкаецца ў паўсядзённым жыцці. У Маскве ж выкарыстоўваецца «харкаўскі» варыянт, уплыў якога на сістэму блакіроўкі турнікету заснаваны на флюарэсцэнтным рэчыве.

ЭКАНОМІКА САДРУЖНАСЬЦІ

Як вядома, эканоміка трымаецца на паліве. Увесь цывілізаваны сьвет карыстае нафту, якую здабываюць у краінах Бліжняга Ўсходу. Наш «старэйшы брат» дужа ня хоча, каб так пачалі рабіць і мы, бо тады й ня будзе чым нас «трымаць». Але ў мінулым годзе замест абцягнутых 30 мільёнаў тон гэтай сыравіны Беларусь атрымала толькі 20. Так што, паважаныя аўтаўладальнікі, як бы не ўзрасталі кошты на бензін, узяць яго ўсё роўна ня будзе дзе, бо ў гэтым годзе нам ужо толькі абцягаюць 16 мільёнаў тон. Справа ў тым, што здабыча нафты ў Расеі падае аж да ўзроўню 1975 года. Гадавая ж патрэба нашай краіны ў гэтым паліве складае 40 мільёнаў тон. Здабываем нешта, каля 3. Лічыце самі...

Падрыхтаваў Алесь А.

Небясьпека стукае ў вашы дзьверы. Не сьпяшайцеся ёй адчыняць...

Найбольш непакояць міліцыю групавыя злачынствы. У мінулым годзе 700 правапарушэньняў былі здзейснены менавіта групойкамі. Блізкасьць мяжы, рэчавы рынак, бартэрныя грузы — гэтыя і іншыя ўмовы вабяць у Горадню так званых гастралёраў. У вобласным цэнтры акрэсьліліся ўжо раёны, дзе нашы «шаноўныя» госьці маюць звычку кватэраваць. Гэта вуліцы Падольная, Парахавая, 60 год Кастрычніка, Вольгі Саламавай.

Закрываюць Камароўскага рынку ў Менску аўтаматычна зрабіла гарадзенскі рынак ці не самым галоўным у рэспубліцы. Каля дваццаці супрацоўнікаў спрабуюць захоўваць парад на гэтым невялічкім кавалку зямлі, але, нягледзячы на ўсе намаганьні, у мінулым годзе ў аддзяленьні міліцыі было складзена 115 працолаў. Затрыманы 176 жыхароў прыбалцкіх краінаў, 131 расеец, 112 украінцаў, 141 чалавек з Закаўказзя й Сярэдняй Азіі. Акрамя тых, хто жыў некалі з намі ў братняй сям'і савецкіх народаў, не пагрэбавалі больш блізкім знаёмствам з беларускімі законамі 263 грамадзяніны Рэспублікі Польшча, 46 вьетнамцаў, і 5 румынаў.

Беларусь робіцца перавалачнай базай для тых, хто накіроўвае наркотыкі з Сярэдняй Азіі, Расеі і Украіны на Запад. 91 злачынства ў вобласці за мінулы год зьвязана з наркотыкамі, выяўлена 18 групавых, якія рыхтавалі ці гандлявалі гэтай атрутай. Самымі небясьпечнымі ў гэтых адносінах прадстаўнікі МУС вобласці называюць гарады Ліду і Ваўкавыск.

Праводзяцца адпаведныя меры па абароне спажывецкага рынку рэспублікі. Тавараў, што незаконна вывозіліся за межы Беларусі, канфіскавана на агульную суму ў 179 мільёнаў 140 ты-

сяч рублёў. 104 тоны цітану, што згрузілі ў Ашмянах, і 84 тоны нікелю, арыштаваны ў Сморгоні, — толькі некалькі прыкладаў таго, якіх памераў дасягнуў вывоз каларовых мэталу. Беларусь пакутуе ад заканадаўчых недарэчнасьцей. Закон аб абароне спажывецкага рынку не дазваляе вывозіць за межы рэспублікі пэўныя тавары і прадукты харчаваньня. Беларускія ж мытнікі кіруюцца іншым законам, паводле якога грамадзянін рэспублікі мае права вывозіць за мяжу тавары на агульную суму ў 5 тысяч рублёў.

Не такой далёкай і «ня нашай» стала праблема падробных грошаў. У Лідзе пры абмене валюты выяўлена шэсьць падробных нямецкіх купюр вартасьцю па 100 марак кожная. Дырэктар маляго прадпрыемства ў Сморгоні знайшоў у сваёй касе пяцітысячную купюру фальшывых расейскіх рублёў. У Горадні затрымана групка «спэцыялістаў» з Інгушэці, якія таксама зьбывалі падробныя рублі.

За 1992 год канфіскавана 137 адзінак агнестрэлнай зброі, у тым ліку адзін кулямёт і два аўтаматы.

Свае сумныя зьвесткі паведаміла і ДАІ: на дарогах загінупа 280 чалавек і каля 1300 атрымалі раненьні.

Сапраўдным бедствам сталі крадзяжы. Яны складаюць 60% ад агульнага ліку злачынстваў, прычым па статыстычных дадзе-

ных пераважаюць крадзяжы дзяржаўнай маёмасьці. Затрыманы больш дзюх тысяч «несуноў», канфіскавана каштоўнасьцяў больш чым на мільён рублёў. Дарэчы, многія з несуюно вельмі хутка перакваліфікаваліся ў «везуноў» і, калі б ім не перашкаджала міліцыя і іншыя адпаведныя органы, маглі б дасягнуць эўрапейскіх, а то і сусьветных масштабаў дзейнасьці. Бо адказ на пытаньне, чаму наша дзяржава такая бедная і ці ёсьць у нас сапраўдныя гаспадары, трэба шукаць ні на паседжаньнях Вярхоўнага Савета ці ў Савецкай міністраў, а на тым жа гарадзенскім рынку ці на мяжы з суседнімі краінамі.

За гэтымі лічбамі шмат зьнявечаных людзкіх лёсаў. Наша даверлівасьць, цяжкі матэрыяльны стан, які прымушае ісьці на самыя сумнёўныя шляхі здабытку грошаў, абмякае сьніжэньня чалавека да бліжняга ствараюць спрыяльныя ўмовы для гвалтаўнікоў, злодзеяў, забойцаў. Пакуты і сьмерць прыходзяць часцяком пад выглядом ветлівых, шчодрых на абцяганкі хлапцоў, якія раптоўна ператвараюцца ў жалхавых маньякоў. Больш чужых людзей, далёкі і невядомы, можа нечакана пастукаць у нашы дзьверы. І ня трэба сьпяшацца запрашаць яго ў сваю хату...

С. ЛАЎНІК.

ЯК У ВАРШАВЕ РАБІЛІСЯ «СУСТРЭЧЫ»

З РЭПАРЦЕРСКАГА НАТАТНІКА

25 сакавіка. Дзень Волі. Толькі што скончылася вечарына ў Доме літаратара. Нехта чытаў вершы, нехта сьпяваў... Мы з Міколам Ваўранюком — адным з лідэраў БАСу (Беларускага аб'яднаньня студэнтаў у Польшчы), рэдактарам часопіса «Сустрэчы», стомленыя й спустошаныя, ідзем па вячэрняму Менску, асьвятляемыя фарами рэд-кіх у гэты час машынаў. Амаль пусты аўтобус. Гучна зачыняюцца дзьверы, я ўключаю дыктафон.

— Мікола, дзе ты нарадзіўся?
— У вёсцы Вялікія Тыневічы, былы Гайнаўскі павет.
— А вучыўся дзе?
— У пачатковай школе ў сваёй вёсцы, у Кленіцкай гімназіі, Цяпер сканчаю гістарычны факультэт Варшаўскага ўнівэрсітэту.
— А Гайнаўскі ліцэй — беларускі?

— Не, я як раз вучыўся ў польскім, бо там зпрафіляваныя класы, і я паўшоў у матэматычна-фізічную. І ўвогуле лічылася, што гэты ліцэй меў вышэйшы ўзровень. У беларускім усе класы — агульнаадукацыйныя, проста там вывучаецца беларуская мова як адзін з прадметаў, а ўсе іншыя — на польскай мове.

— Кожны з нас у свой час пачынаў разумець, што ён беларус, а не расеец. У вас іншая сітуацыя. Як ты пачуўся беларусам, а не палякам?

— Высмактаў з малаком маці.
— У сям'і была беларуская мова?

— У нас палеская гаворка. Хача, вядома, разуменьне беларускасьці прыйшло ў школе, калі дарваўся да «Новай зямлі», «Сымо-на-музыкі» Коласа, калі пачаў чытаць па-беларуску. Вядома ж, чытаў некалькі разоў «Міколку-паравоза». Але палякам я ніколі ня быў. У нашай ваколіцы ніколі не гаварылася па-польску, да таго ж мы — праваслаўныя, а ў нас наогул супадаюць паняцці паляк-католік.

— А як ты трапіў у беларускі маладзёжны асяродок?

— У 82-м годзе, памятаю, БГКТ заарганізавала конкурс, прысьвечаны Купалу й Коласу. Я палічыў гэта добрым стымулам, каб пачытаць класікаў, бо лічыў, што павінен іх ведаць. Пачаў да конкурсу рыхтавацца й напісаў некалькі вершаў. А сястра блз майго ведама адастала іх у «Ніву», дзе яны былі апублікаваныя. Памятаю, што чырванеў — іх там паправілі, ды яшчэ мой фотаздымак змясцілі. Мне было так сорамна, што раптам у прэсе й мае фота, і мае нейкія творы паказаліся. У тым часе й адбываўся конкурс. Памятаю, як мой будучы сябра, ён як раз вучыўся ў беларускім ліцэі, чытаў «Ніву» і сказаў, што са мною трэ пазнаёміцца. А я сядзеў побач

На пачатку васьмідзесятых мы даволі цымяна ўяўлялі жыццё нашых бліжэйшых замежных суайчыннікаў — беларусаў Беластоцчыны. Артыкулы ў «Ніве», якую мы раз-пораз мелі магчымасць пагартыць, стваралі ўражанне нейкай плакатнасьці, часам нагадвалі эмігранцкую амэрыканскую прэсу (якую мы з асьцярожнасьцю перадавалі адзін аднаму). Больш падабаўся «Беларускі календар», але акрамя Алеся Барскага, Сакрата Яновіча, Юры Туронка ды хіба яшчэ Лёніка Тарасэвіча прозьвішчы, якімі былі падпісаныя астатнія матэрыялы, ня выклікалі асацыяцыяў, зьвязаных з рэальнымі асобамі. Пра сваіх рабеснікаў мы й увогуле нічога ня ведалі.

Завочнае знаёмства адбылося ў сярэдзіне васьмідзесятых гадоў, калі да нас трапілі першыя нумары часопіса «Сустрэчы», які пачалі выдаваць беларускія студэнты ў Варшаве. Зьмест ягоны як нечаканы глыток сьвежага паветра, здзіўіў сваім гратэскам, гумарам, разнавыленасьцю. У нас пад той час усё рабілася альбо натужна-істэрычна, альбо са злым сарказмам. Кантакты паміж намі заставаліся слабымі яшчэ на працягу некалькіх гадоў, але на мяжы васьмідзесятых і дзевяностых мы перазнаёміліся неяк хутка й усе адрозьні. Мы, рабеснікі, такія падобныя, але ў нечым і розныя, бо жылі яны ў грамадстве, дзе ўсё ж такі было больш свабоды, а таму ў глыбінным разуменьні некаторых рэчаў мы адставалі ад іх.

Вось інтэрв'ю з рэдактарам часопіса «Сустрэчы» **МІКОЛАМ ВАЎРАЊЮКОМ**, якое я ўзяў два гады таму. Аднак ў той час наша менская незалежная прэса яшчэ вырашала глабальныя задачы выратаваньня нацыі, а таму камэрны тон размовы не падыходзіў да яе гучных старонак. Але мне здаецца, што гэты матэрыял не састарэў.

і пачаў сьмяяцца.

У той час у Белаежы ствараўся Кансээн Падляшскага будаўніцтва. Ён і стаў для нас школай жыцця. З'яжджаліся студэнты, навуковыя супрацоўнікі. Фізічна працавалі, увечары сьпявалі ля вогнішча, рыбу лавілі. Быў здаровы мужчынскі дух. Я па суботах ўцякаў са школы ў Белаежы.

Потым мы ладзілі сьвята на 25-га сакавіка ў Варшаве. Хлопцы, зь якімі я пасябраваў на конкурсе, запрасілі мяне. Нас паехала чалавек трыццаць. Канспірацыйна ўсё рабілася, але затое вельмі цёпла гэта ўзгадваць.

— Зараз ты рэдактар «Сустрэчаў»?

— Так. «Сустрэчы» пачалі выдаваць нашы старэйшыя сябры — Янка Максімоў, Лёнік Тарасэвіч. Потым яны скончылі вучобу, мы прыйшлі й некаж з першага курсу пачалі іх рабіць. Выходзілі рэдка, найчасей два разы на год. То была вельмі добрая забава й адначасова навука. Мы бралі слоўнікі, скрынку піва, альбо некалькі пляшак чаго мацнейшага. На некалькі дзён зачыняліся, ня выходзілі. Калі адчувалі, што ўжо ня можам пісаць, сядалі й пілі. Пры тым ствараліся паказкі, своеасаблівы фальклёр. Адначасова ладзілі рэйд-вандроўкі па Беластоцчине. Было нейкае асяроддзе, для якога можна было пісаць намёкамі й ведаць, што цябе зразумеюць. А цяпер я адзін застаўся. Астатнія пасканчалі ўнівэрсітэт, разьехаліся па сьвеце. Я адчуваю маральны абавязак зрабіць яшчэ адзін нумар, нават абцяжэў гэта на апошнім зьездзе БАСу. Але ўжо ня тая ахвота, разумееш, калі няма з кім пагаварыць, паспрачацца...

Мікола замаўчаў. Аўтобус спыніўся, моцна грукнулі дзьверы.

Нехта выйшаў, нехта ўвайшоў, з цікаўнасьцю пазіраючы на нас. Але мы не звяжалі на іх.

— Так, з абавязку рабіць — гэта ўжо ня тое і таму на гэтым нумары, напэўна, закончу «Сустрэчы». Ёсьць маладзёжныя сябры. Яны, пэўна, праз нейкі час пачнуць нешта выдаваць. Калі, скажам, будучы працягваць «Сустрэчы», я за назву на іх у суд не падам.

— А «Сустрэчы» афіцыйна ці падпольна рабіліся?

— Гэта афіцыйны часопіс. У 81-м годзе ўзьнікла ідэя БАСу. Але потым было ваеннае становішча, усё пазачынялі, паліквідавалі. А ў 82-м годзе паўсталі новыя структуры згуртаваньня польскіх студэнтаў — афіцыйнае арганізацыі. Да яе студэнты не пайшлі. Таму нашыя старэйшыя сябры, па-мойму, вельмі разумна гэта выкарысталі, стварыўшы сваю аўтаномную адзінку ЗПС. Часопіс «Сустрэчы» і быў адной з формаў дзейнасьці. Гэта дало магчымасць згуртаваць нашых студэнтаў, якія інакш бы проста расплыліся ў моры польскасці. З ананімавай масы стварылася сваё асяроддзе.

— Я ведаю, што ты працаваў на «Радзе Ватыкана». Як гэта адбылося?

— Пад час аднаго з візытаў Папы ў Польшчу клуб Беларускага культурнага таварыства прыйшла ўкраінская журналістка з «Радзе Ватыкана» і перадала, што беларуская праграма мае цяжкасьці з камплектаваньнем супрацоўнікамі. Ну а з Савецкай Беларусью тады ніякіх кантатаў ня было. Я быў на трэцім курсе, ня вельмі хацелася вучыцца. Напісаў на гэтую праграму. Атрымаў ліст, што мяне сустрэлі б з задавальненьнем. Але пачунасьці на гэтым усё скончылася.

Тады мы з сябрам на вакацыях купілі ваўчэр — своеасаблівую экскурсію, і са сваімі намітамі й харчамі заехалі ў Італію, у Рым, і проста як з неба ім на галовы й упалі. Кіраўнік праграмы айцец Рабэрт Тамушэўскі прыняў нас вельмі ветліва, пасяліў у сябе, паказаў радыё, даў пачытаць нам ля мікрафону праграму.

— У эфір?

— Так, у эфір. Потым у нас узяў інтэрв'ю як у дзеячоў БАСу другі супрацоўнік праграмы — Янка Мойсік. Дазволілі рыхтаваць нам нейкія гутаркі. Ведаеш, я ўсё гэта лічыў як лепшую нагоду да навуцы, да кантакту з мікрафонам, да журналісцкае прафэсіі. Айцец Тамушэўскі аформіў на нас паперыны, нам за гэта нейкія грошы заплацілі, і паколькі ў мяне быў дэканскі адпачынак, я застаўся на паўгода, а сябра мой паехаў дахаты. Праца была няцяжкая — па некалькі гадзінаў, але затое я меў магчымасць сядзець у бібліятэцы, чытаць часопісы з усяго сьвету. Праглядаў і савецкія. Што цікавага знаходзіў — пра тое гаварыў у эфір. Яшчэ маім абавязкам было кожную сераду паведамляць пра тое, што сказаў Папа на гэнэральнай аўдыенцыі.

— Ты й у айца Надсана быў?

— Быў два тыдні. Я з ім пазнаёміўся ў Рыме, і ён запрасіў мяне. Паглядзеў Лёндан, Скарынаўскі цэнтр.

— Вы ўсе шмат падарожнічаеце. Нам гэта, на жаль, недаступна.

— Але большасць з нас Беларусі і ня бачыла яшчэ. Я сам першы раз толькі летась прыехаў. І што я бачыў? Горадню й Менск, ды яшчэ дарогу з вакна аўтобуса.

— Якія ў цябе планы на будучыню?

— Трэба скончыць унівэрсітэт.
— А потым чым будзеш займацца? У школе выкладаць?

— Можа й у школе, але не хацеў бы.

— А чым бы хацеў, навукай?

— Не... З мяне гісторык хіба атрымаецца...

— Стварыць свой часопіс?

— О, гэта на будучыню добрая ідэя! Але трэба людзі ды й грошы, і немалыя. На сёньняшні дзень для мяне найлепшае выйсьце — тое, што мне найбольш падабаецца — гэта пайсьці працаваць у «Ніву».

— Хочаш у Беластоку жыць?

— Так. Усё ж такі Беласток — гэта цэнтр беларускага жыцця ў Польшчы, там найбольш магчымасцяў для працы.

Прайшло амаль два гады. За гэты час Мікола стаў бацькам. Працуе ён, як таго й жадаў, у беластоцкай «Ніве». Вось толькі жыве зараз у Бельску. Я ж хачу пажадаць яму й наладзі такога цікавага, зьмястоўнага, плённага творчага жыцця.

Алесь А.,
г. Менск.

Паведамленьні з Вільні

АДНАЎЛЕНЬНЕ ТБШ

На кафедры беларусістыкі ВПУ 14 студзеня адбыўся ўстаноўчы сход Таварыства Беларускай Школы. Культурна-асьветная арганізацыя з такой назвай дзейнічала ў Вільні ў 1921—37 гадах. Адноўленае ТБШ — гэта аб'яднаньне настаўнікаў і бацькоў вучняў беларускіх навучальных устаноў у Летуве. Галоўныя мэты — адраджэньне беларускага школьніцтва, беларускай гімназіі, якая павінна пачаць працу ўжо сёлета ў верасьні, стварэньне пачатковых класаў, метадычная дапамога ў працаўладкаваньні настаўнікаў. Старшынёй новага ТБШ абраная загадчыца кафедры беларусістыкі Лілея Плыгаўка. Запрошаныя на сход прадстаўнікі ТБШ з Менску на чале з дэпутатам Я. Цумаравым не зьявіліся.

НЕАДПАВЕДНЫЯ ТАРЫФЫ

З 15 студзеня сёлета ў Летуве павышаныя тарыфы міжнароднай тэлефоннай сувязі. Але павышэньне не датычыць сувязі з краінамі СНД. Хвіліна размовы з Менска па-ранейшаму каштуе 16 талёнаў. А хвіліна размовы Менска з Вільняй ажно 70 рублёў.

ЯК ДЗЕЙНІЧАЕ ЗАКОН ПРА ДЗЯРЖАЎНУЮ МОВУ

Некалькі дзесяткаў прадпрыемстваў ды ўстаноў Летувы будуць пакараныя за парушэньні закону аб дзяржаўнай летувіскай мове. Гэтак толькі Клайпедзкая пракуратура ўзбудзіла трынаццаць такіх адміністрацыйных спраў. Напрыклад, супраць валютнае крамы, дзе ўсе надпісы зробленыя па-ангельску, супраць Клайпедзкага гандлёвага

порту, дзе ўсё справядзтва вядзецца па-расейску... Гэтае ж абвінавчваньне Віленская пракуратура выставіла дзяржаўнаму станкабудавнічаму заводу «Жальгірыс». Аналагічныя справы ўзбудзіла таксама Ковенская пракуратура. Усе справы перададзены ў Дзяржаўную моўную інспекцыю. Парушальнікі заплацяць штрафы.

АД АМАТАРСКАГА ГУРТКА — ДА ПРАФЭСІЯНАЙ АРГАНІЗАЦЫІ

Рада Таварыства Беларускай Культуры ў Летуве пастанавіла правесці справядачна-выбарчы сход гэтай арганізацыі 31 студзеня. Гэта будзе першы сход пасля ўстаноўчага зьезду Таварыства ў 1989 годзе. І хоць намінальна гэтая арганізацыя прадстаўляе інтарэсы 63-х тысяч беларусаў Летувы, у яе склад уваходзяць усяго 52 чалавекі, а само Таварыства разам са сваёй маёмасьцю належыць да Летувіскага Фонду Культуры. Ці аббудзецца рэарганізацыя ТБК, ці будзе зьменены статут Таварыства, ці стане яно незалежным і рэальным аб'яднаньнем беларусаў Віленшчыны, — гэтыя задачы й мусіць вырашыць справядачна-выбарчы сход.

БЕЛАРУСКІ РУБЕЛЬ У ЛЕТУВЕ — НА ПЕРАДАПОШНІМ МЕСЦЫ

Так ён выглядае адносна летувіскага талёна паводле курсу, усталяванага Летувіскім Нацыянальным Банкам у студзені. Таньшы толькі ўкраінскі карбаванец — 0,61 талёна. Адзін наш рубель каштуе 0,75, расейскі — 0,89, латышскі — 2,28, эстонская крона — 30,27, нямецкая марка — 243,27, далар ЗША — 399,28. /Брат/

22 ЗЛОТЫЯ ЗА РУБЕЛЬ

На канчатку студзеня ў Варшаве амэрыканскія даляры скупляліся па 15 722 злотых, дойчмаркі — па 9577, а золата 583-й пробы — па 92 700. Прадавалі іх адпаведна па 15 822, 9 667 і 99 000 злотых.

Найдаражэй даляры можна было прадаць у Варшаве ў Кракаўскім прадмесьці, а найтанейнай набыць у Кракаве.

У «Кантары» брытанскія фунты скупляліся ў сярэднім па 23 908 злотых, прадаваліся — па 24 416 зл. Французкі франк меў адпаведна кошт 2803 і 2863 злотых. Аўстрыйскія шылінгі — 1355 і 1383 злотых.

Чэшскія кроны ў скупцы і продажы мелі наступны кошт: 354 і 492 злотых.

Расейскі рубель — 22 і 38 злотых адпаведна.

А. С.

Польскія манархісты ўшанавалі памяць французскага караля Людовіка XVI, якому якабінцы адцялі галаву 21 студзеня 1793 года, г. зн. 2 стагоддзі таму. Набажэнства за спакой ягонаі душы адбылося ў Кракаве і Познані, а ў Ягелонскім універсітэце — навуковая акадэмія.

У м. Яраслаў са склада, які належыць адной шчэцінскай суполцы, скрадзена 450 кг кобальту — радыёактыўнага мэталу, кошт якога — 160 мільёнаў золотых. Паліцыя шукае злодзейў.

На Варшаўскім лётнішчы «Акенце» зрабіў аварыйную пасадку польскі лятак «ТУ-134А». Прычына — у левым крыле з баку вылілася паліва.

Распачалася судовая справа супраць чатырох членаў «Народнага фронту вызвалення», інакш польскіх анархістаў, якія абвінавачваюцца ў тым, што ад чэрвеня 1990 г. па студзень 1991 г. яны ўчынілі выбухі бомбаў у Гданьску й Варшаве. У прыватнасці, закідалі бутэлькамі з бензінам савецкае консульства ў Гданьску, падклалі бомбу ў мясцовы Дом прэсы, сьлёзацечныя гранаты — у дзьвюх іншых установах.

Арыштаваны два мужчыны, якія на вуліцы заклікалі ўзяць удзел у вайне ў былой Югаславіі. Яны сцвярджаюць, што ў Босніі змагаюцца 500 палякаў, якім плошчэ штотымся па 900 дойчмарак. 40 палякаў нібы знаходзяцца ў палоне.

Ва Ўроцлаве невядомыя раскапалі магілу ксяндза Станіслава К., які быў пахаваны некалькі дзён таму. З труны была выламаная дошка на ўзроўні твара нябожчыка, аднак яго не кранулі, таму засталіся незразумелымі матывы злодзейў.

Паліцыяй у г. Аполе знойдзены 45 фальшывых 1-мільённых польскіх банкнотаў. Падроблены яны амаль дасканала, маюць вадзяныя знакі, але ёсць і хібы: адсутнічаюць пукатасці друку, з некаторых выходзіць фарба. Паліцыя не выключае, што фальшывыкі паходзяць з-за мяжы.

Чатыры прэзерватывы з 200 грамамі карычневага парашку знайшлі мытнікі ў Дарагуску на польска-украінскай мяжы. Парашок быў схаваны ў радыёпрыёмальніку «Сокал», у сваю чаргу схаваным пад рухавіком аўтобуса, які ўязджаў у Польшчу. Праўдападобна, знойдзены наркаты. Ніхто з пасажыраў не прызнаўся.

Паводле польскага друку.

«НАЦЫЯНАЛІСТЫ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!»

У сярэдзіне студзеня ў Капэнгагене па ініцыятыве дацкіх, нарвежскіх і шведскіх праваахоўных арганізацый адбыўся семінар, прысьвечаны праблемам грамадзянства і моўных правоў у новаствораных незалежных дзяржавах Эўропы. У семінары ўдзельнічалі эксперты й палітыкі са скандынаўскіх і балтыйскіх краін, са Славэніі, Харватыі й Сэрбіі. Адкрываючы семінар, лідэр Дацкага Хэльсінскага Камітэту Эрык Сэсбі падкрэсліў, што дзяржавы, якія паўсталі на месцы СССР і Югаславіі, будуць раўніва адстойваць сваю нацыянальную тоеснасць. І гэтая тэндэнцыя была б няшкоднай, калі б нацыяналісты ўлічвалі нацыянальныя памкненні іншых, асабліва меншасцяў. Але, на жаль, гэта ня так. Таму сённяшні дэвіз мусіць гучаць так: «Нацыяналісты ўсіх краін, яднайцеся!» Рэалізацыя гэтага лёзунгу выключыла б усе канфлікты на нацыянальнай глебе, — сказаў Э. Сэсбі.

(Брат).

● Лёндан

ДАЛЯР, ЗОЛАТА, НАФТА

Апошнія падзеі ў Пярсідзкай затоцы не ўзмацнілі амэрыканскай валюты, хутчэй наадварот. Але ўсё адно на Лёнданскай біржы за даляр давалі болей за 1,6 дойчмаркі і больш за 125 японскіх іёнаў. Ангельскі фунт стабільна каштуе

1,5 даляра.

Цана золата ўзрасла на 75 цэнтаў і была 329,15 даляра за унцыю.

Цана сырой нафты тыпу «Брэнт блэнд» зьменшылася на 20 цэнтаў і раўнялася 17,26 даляра за барэль.

ЗЫНІКЛА КАХАНКА БРЫТАНСКІХ ПАЛІТЫКАЎ

Самая вядомая брытанская прастытутка Ліндзі Сэнтклэр, як паведаміла Лёнданская паліцыя, зынікла пасля таго, як паведаміла публічна, што назаве прозьвішчы палітыкаў, якія карысталіся яе паслугамі. Спартоўскі сама-

ход маркі «Ягуар», які належаў прастытутцы, знайшлі ў месцы, дзе часта здаюцца выпадкі самагубства. Пошукі цела на палізім марскім узбярэжжы, дзе яна была выкідана, верталёт, вынікаў не далі.

Паводле брытанскай прэсы.

Беларусы ў Амэрыцы

3 вакна вежавага дому

Быў пачатак 60-х. У расчыне нае вакно трыццаць сёмага паверха дома-вежы з Гудзонавай затокі дзьмуў сьвежы брыз. Вольга Красоўская заўжды любіла ля вакна чытаць лісты здалёкай палескай Радзімы. Гэты ліст быў своеасаблівы: сястра паведамляла, што на Палесі ва ўсю моц распачалася меліярацыя, з ліста вынікала, быццам бы неўзабаве край некранутай, адметнай прыроды запалае фарбамі сьветлай будучыні.

Спадарыня Вольга адклала ліст, явы мінуўшчыны папылі перад вачыма. Успомніла, як некалі, у дваццатым годзе, яе малую бацькі прывезьлі ў Амэрыку. Гнала іх у няведам'е галеча. У Амэрыцы яны знайшлі дабрабыт, алена знайшлі другой Радзімы.

ведалі, што пачалася вайна, некаторыя казалі, што споўніўся суд гасподні, і перад канцом сьвету трэба маліцца.

На сьвятанку перапахаваныя вязьні ўбачылі самалёты з крыжамі. Цэлы дзень яны бамбавалі станцыю, ахова лагеру разам з камэндантам кудысьці зыніклі, і пад вечар больш сьмелыя кабеты палезлі пад дрот. Тое самае зрабілі і Вольга з мацёркай. Ад Баранавічаў пайшлі пешкі на поўдзень, праз тры дні дайшлі да мястэчка Лунінец. Тут ужо працаваў нямецкі камэндант. Вольга зьвярнулася да камэнданта на ангельскай мове, гэта зьбянтэжыла немца, ён выдаў пропуск да Пінска, дапамог сесці ў машыну, якая ехала на Бэрасьце.

Даехаўшы дадому, учарашнія вязьні знайшлі свой маёнтак разабраваным. Суседзі патлумачылі, што пасыла таго як іх вывезлі, гаспадарку забралі вайскоўцы на ўласныя патрэбы. Скардзіцца ня было куды, і маці з дачкой пайшлі жыць да сваякоў. Адгэтуль летам сорок другога года Красоўскіх немцы вывезьлі ў Нямеччыну.

Пасыла размеркаваньня яны разам трапілі працаваць на папярэнюю фабрыку у горад Гановэр. Цяжкія умовы працы пыл, бруд, кепскае харчаваньне зламалі здароўе маці, яна памёрла на руках

дачкі глыбокай восеньню 1944 года. Вольга разам з сяброўкамі па фабрыцы пахавала яе на рускіх могілках у магіле пад № 125.

Праз некалькі месяцаў Гановэр аслабнілі агіла-амэрыканскія марскія часткі. Вяртацца дамоў на Беларусь ён не хацела. Перад вачыма стаяла жудасьць Баранавіцкага лагера, разбітая сям'я, зьнішчаная спадчына ў маёнтку. Нечакана зьявіліся эмісары, яны ахвотна вербавалі маладых, здаровых хлопцоў у Амэрыку, але дзяўчаты прапаноў не дачакаюся.

ад'ехаў за акіяна Вользе дапамог выпадак. Неяк яна, набраўшыся адвагі, зьвярнулася да маладога афіцэра на ангельскай мове, той выслухаў хто яна, адкуль, і праз двое сутак Вольга апынулася на транспарце, які праз Атлантыку даставіў яе і тысячы іншых завербаваных да Новага-Ёрку.

Стаць на ногі ён і тут дапамагло веданьне агельскай мовы. Вольга хутка ўладкоўваецца працаваць на картонную фабрыку, жыве ў інтэрнаце разам з дзьвюма дзяўчатамі з Гішпаніі. Яна працуе бездакорна, што ня можна застацца без увагі адміністрацыі, вользе давяраюць лепшую працу, дабаўляюць да заробку некалькі даляраў, каторых ёй хапіла, каб наняць сабе

невялічку кватэру.

У доме побач з Вольгай было шмат такіх жа жыхароў з Польшчы, Вэнгрыі, Італіі, Англіі. Д новай жыхаркі пачаў прыглядацца малады чалавек ангельскага паходжаньня. Праз паўгады згулялі вяселье. Перайсці на прозьвішча мужа Вольга не паждала, пакінуўшы беларускае, бацькава. У 1947 годзе ў маладой беларуска-агельскай сям'і нарадзілася дачка, якую нараклі Валыньчынай.

Муж зарабляў дастаткова, і Вольга пакінула працу, поўнасьцю прысьвечыла сябе выхаванню дачкі. Здавалася, што ўсе выпрабаванні скончыліся, але ў 1951 годзе загінуў у часе аварыі на фабрыцы муж. Вольга застаецца адна з чатырохгадовай Валыньчынай. Фабрыка выплачвае рэнту на дзіця, якой хапае на жыцьцё, але каб даць адпаведнае выхаваньне і адукацыю дачцы, гэтага было замала. Ёй зноўку прыходзіцца ісьці працаваць на фабрыку. Праца прыносіць задавальненьне, сродкі. Валыньчына ходзіць ў платную школу, якую пасылае сканчае і паступае вучыцца на хімічны факультэт Дэтройтскага універсітэту.

Шэсьць год навучэньня дачкі прайшлі хутка. Валыньчына вярнулася ў матчынае гняздо, знайшла сабе працу па спецыяльнасьці, выкладчыкам незарганічнай хіміі мясцовага каледжа. У каледжы яна пазнаёмілася з Джонам, таксама ангельцам, выйшла замуж, нарадзіла для Вольгі трох унукаў.

Часам унукі разам з маці і бацькам наведваюць бабулю, прыносяць ёй падарункі. Яна распавядае ім пра Радзіму — Беларусь, з якой ад'ехала сама вельмі даўно. Унукі слухаюць аповяд бабулі як казку, перапытаюць пра маёнтак, пра дзеда, пра далёкую і такую цікавую бацькоўскую зямлю бабулі.

Калі ж іх няма, Вольга любіць адчыніць усходняе вакно сваёй кватэры і падстаўляе твар ветру. Што шапоча ёй вецер? Можна пра далёкую Беларусь, пра яе квітнеючае Палесся! Не, відаць зусім ня тыя весткі нясе ёй усходні вецер. Бо ў сваіх лістах яна настойліва просіць сваякоў пісаць толькі праўду пра Бацькаўшчыну.

Г. ЛІСТАПАД.

КАМУ

У нумары 13 газэты «Пагона» паведамлялася пра напад на памяшканьне Беларускага грамадзка-культурнага таварыства ў Беластоку. Невядомыя выбілі шыбы, падкінулі ў пакой праклямацыі антыбеларускага зьместу...

На гэтым, на жаль, правакацыі супраць беларускіх грамадзкіх арганізацый у Польшчы не спыніліся. За некалькі дзён перад праваслаўнымі калядамі адбыўся напад на сядзібу БГКТ у Варшаве.

ГЭТА

Супрацоўнікі Варшаўскага аддзела таварыства былі жорстка змардаваныя групай злачынцаў. На жаль, здарэньне ня выклікала асаблівай цікавасьці з боку паліцыі.

Яшчэ адзін факт вандалізму адбыўся ў Бельска-Падляшскім. У мясцовай школе № 3, дзе займаюцца ў асноўным беларускія дзеці, невядомы злаўмысльнік адкруціў пажарны кран і заліў увесь будынак вадой. Памяшканьням нанесена вялікая шкода.

ТРЭБА?

сапсаваны паркет. Цяпер для рамонту неабходны вялікія грошы.

зеткі пакуль што размеркаваны па школах Бельска. Верагодней за ўсё і гэтае здарэньне мае таксама нацыянальны падтэкст.

Намеснік старшыні БГКТ Янка Сычэўскі ў інтэрв'ю Беларускаму радыё ацаніў сітуацыю як «вельмі жакліваю». Грамадзкая арганізацыя беларусаў у Польшчы выступіла з пратэстам супраць гэтых правакацыйных акцыяў. БГКТ зьвяртаецца ў соймавую камісію па нацыянальных меншасцях, да прэм'ер-міністра і прэзідэнта рэспублікі Польшчы.

А што ж нашыя культурныя арганізацыі й фонды? На Беларусі павінны падтрымаць сваіх суайчыннікаў за мяжой. Зусім нядаўна ў Менску прайшоў першы сход беларусаў блізкага замежжа, дзе прагучала шмат абяцанкаў. Калі ж будуць справы?

М. МІХАЙЛОВІЧ.

КУПЛЯЙЦЕ КАМНЁВУЮ СЯКЕРУ

Вядома, як шмат Беларусь страціла каштоўных рукапісаў, кніг, дакументаў, музэйных каштоўнасцяў. І зараз вываз гэтага нацыянальнага багацця працягваецца. Бо межы і кантроль на іх нагадваюць не што іншае, як прахадны двор.

Інакш не асьмеліўся б адзін з невядомых «дзялкоў» даць такую абвестку ў расейскай газэце «Известия»: «Самастойным каленцыянерам уступілі рэдкасныя ўзоры зброі палеаліту...». І адрас дадаў: Беларусь, г. Горадні... Вядома, што матэрыялы архэалагічных раскопак — дзяржаўная ўласнасьць і прыватным асобам нельга не тое, што гандляваць гэтымі матэрыяламі, але нават захоўваць у сябе: усё павінна перадавацца толькі ў музэй. Няўжо ня ведаюць пра гэта ў «Известиях»? І няўжо няма магчымасьці больш надзейна захоўваць такія рэчы ў музэях, бо скрадзеныя яны хутчэй за ўсё менавіта адтуль.

М. В.

Працяг судовай справы Слова за пракурорам

У папярэднім нумары «Пані» у артыкуле «Судовая справа года, якая пакуль яшчэ не скончана», паведамлялася аб ходзе судовай справы, якая датычыцца аграпрамысловага калгаса-камбіната «Прагрэс». Нагадаю, што яна двойчы разглядалася ў судзе і ўрэшце была прадстаўлена на Судовую калегію па крымінальных справах Гарадзенскага вобласнага суда.

28 студзеня 1993 года адбылося пасяджэнне калегіі, на якім было прынята рашэнне змяніць у адносінах да Бабіч Леанарды Юльянаўны (былой бугалтаркі

калгаса-камбіната «Прагрэс») азначэнне народнага суда Кастрычніцкага раёна Горадні ад 23 снежня 1992 года, выключыць з яго патрабаванне аб дадатковым правядзенні следства.

У адносінах да А. І. Дубко выначана: азначэнне аб ўзбуджэнні крымінальнай справы адмяніць, паколькі апошні зьяўляецца дэпутатам вобласнага Савету і папярэдне суд парушыў Закон, прыцягваючы яго да крымінальнай адказнасці без пазбаўлення дэпутацкіх паўнамоцтваў. Праўда, паколькі следствам

усё ж прадугледжваюцца асобныя прыкметы злачынства ў дзеяннях А. І. Дубко, якія пацягнулі за сабой страты для калгаса (на канец мінулага года яны склалі 61.900.000 рублёў), значыцца, усё ж абавязак пракурора вобласці хадайнічаць перад дэпутатамі вобласнага Савету аб магчымасці прыцягнуць А. Дубко да адказнасці перад судом. Дагэтуль такія спробы пракурорам пакуль не зроблены.

Цікава, што ў астатнім азначэнне народнага суда засталася без змен, а г. зн., што не знялі крымінальную адказнасць і са старшыні прафкама калгаса Брагава Ю. А.

І ўрэшце нагадаю, што справа цягнуцца ўжо год, а на думку вопытных юрыстаў, гэта значна абцяжарвае пошукі ісціны.

М. МІКАЛАЙЧЫК.

ВОСЬ ДЫК ЗНАХОДКА!

Звыш васьмідзесяці буйнакаліберных артылерыйскіх снарадаў выкапаў з зямлі ў час планіроўкі лініі чеплатрасы пад новы жыллёвы дом бульбазэрыст Ваўкавыскага будаўніча-монтажнага

трэста № 38 Янка Зайцаў.

Выкліканай на месца здарэння групе сапёраў спатрэбілася два дні, каб абясшкодзіць гэты незвычайны скарб.

Т. ПЯТРОВА.

УСІМІ ФАРБАМІ РОДНАГА КРАЮ...

Фота А. УЛАДАСЕВІЧА.

У выставачнай зале Новага Замку адбылася першая ў 1993 годзе выстава сучаснага беларускага выяўленчага мастацтва.

«Свята», «Сонечны дзень», «Палявыя кветкі» — гэта толькі некаторыя з назваў твораў выкладчыка Гарадзенскай вучэльні мастацтваў Аляксея Багустава, які ў гэты дзень быў гаспадаром залы. Унутранае святло, багацце настрою, шчырасць перажыванняў і адчуванняў аўтара ўжо мелі магчымасць ацаніць аматары жыцця Расей, Літвы, Латвіі, Польшчы.

Дзятлаўскі раён У НАВАЕЛЬНІ БУДУЮЦЬ ТАК...

Гарадзкі пасёлак Наваельня вядомы ў рэспубліцы як выдатны санаторый. Густы сасновы лес стварыў адметныя ўмовы для адпачынку і лекаў. Сюды ахвотна едуць лекавацца тыя, у каго захворванні ворганнаў дыханьня не паддаюцца лекам у звычайных шпітальных умовах.

Яшчэ нядаўна лес, які быў гонарам пасялкоўцаў, знаходзіўся пад аховай лясніцтва. Нават самы сьмелы ў пасёлку не адважыўся сьсекчы хоць адно дрэва. Штогод сосны, ялінікі, што раслі па дварох, пералічваліся. У даведнік на-тавалася амаль усё, што тычылася дрэў: рост ушыркі і ўвышкі за год, колькасць маладых парасткаў і іншае. Але некалькі год таму шчас-

лівае жыццё наваельненскага лесу скончылася, новы старшыня пасялковага Савета І. Грыб разнастайнымі хітрыкамі дабіўся перадачы лесу, што расьце ў межах пасёлка, на баланс пассавета. З таго часу й пачаліся чорныя дні векавых сосен, елак, бяроз, дубоў. Рашэннем мясцовых улад у Наваельні жадаючым адводзіць участкі для прыватнай забудовы. Не абыйшлі ўвагай пассаветаўцы і сябе — у самым цэнтры пасёлка адвалілі добры кавалак пляцу пад уласныя катэджы. У ліку прывілеяваных — намеснік упраўляючага сельгастэхнік Каліноўскі, начальнік агра-сэрвісу Церашкоў, сам старшыня пассавету і яго родны брат.

Навасёлы адразу сыямілі, што дрэвы на іхніх участках — гэта цудоўны будаўнічы матэрыял. Узляліся секчы й пілаваць гонар наваельненцаў з такім імпэтам, што ня вытрымалі гэтага зьдзеку самыя абыхавыя жыхары пасёлка. Пайшлі са скаргай да дэпутата Савета В. Алейнікава. Той зафатаграфавалі на плёнку парушэнні ды адаслаў іх у незалежную камісію па экалогіі і прыродаахоўе. Але й гэта ня спыняе «будаўнікоў» — яны паўсюдна робяць заявы, што цяпер гэта — іхняя ўласнасць, а са сваім можна рабіць усё, што захочаш.

Р. МЯДЗЬВЕДЗЬ,
лясьнік Наваельненскага лясніцтва.

Агляд прэсы

Тэорыя, выцягненая з балышавіцкага куфэрка

Не супакойся доктар філалагічных навук, прафэсар кафедры сусветнай літаратуры Менскага інстытута культуры Валеры Няфёдаў пасля свайго выступлення ў саўмінаўскай «Рэспубліцы» з опусам «Тут русскі дух, тут Руссю пахне...». Відаць, эфект быў нулявы. Але прафэсар В. Няфёдаў не згубіў надзеі і апера-тыўна прадубляваў свае «мінулага-дні» думкі 5.01.1993 у газеце «Знамя юности». Герані з артыкула У. Ягорычава «Язык и люди» сказалі б: «Апапсела ў дош-ку!». Аднак звернемся непа-срэдна да артыкула шаноўнага прафэсара — «А хто там ідзе? Хутаряне?». Дык што ж хаваецца за прыгожым назовам? Амаль нічога звышцікавага. Тыя ж моўныя канструкцыі, тыя ж заклікі. Больш таго, вялізныя кавалкі тэксту з публікацыі ў «Рэспубліцы» перакрочылі ў новы артыкул. Так што фактычна мы маем справу з перадрукам.

Напачатку аўтар заглыбляецца ў гісторыю, узгадвае дзеячоў культуры, якія паўплывалі на развіццё і расейскай, і беларускай літаратуры. Паводле прафэсара В. Няфёдава «интеллектуализм Купалы шлифовался в Санкт-Петербурге, где этот прирожденный поэт дышал атмосферой уникальной культуры, а «Колос не мыслит искусства своей прозы без учебы у Гоголя». Логіка саліднага да-сьледчыка вядзе да таго, што, маўляў, беларусы аніж не маглі і ня могуць пражыць без вялікай расейскай літаратуры. Вось тут і пачынаецца развіццё тэорыі панславізму, мэсяянскай ролі Расей-вызваліцельніцы. Аднак у айчынай літаратуры апошніх гадоў намічалася зусім іншая

Як сьведчаць публікацыі газет (ад распубліканскіх да шматтыражак), разьдзыхваньне «проблем» руска-моўнага насельніцтва, рускай мовы і культуры на Беларусі ня тое што не спыняецца, а наадварот, узмацняецца і часам набывае завуляваны характар. І сядзець, паклаўшы рукі, не рэагаваць на падобныя правакацыі — проста недаравальна. Мне ўжо прыходзілася праз радзь камэнтаваць адвёзны артыкул спадара В. Сурніна «Нетерпение большевизма, помноженное на национализм, это на редкость горючая смесь», які надрукавала вобласная газета «Высота», а таксама артыкул спадара У. Ягорычава «Язык и люди» («Перспектива», 2.12.1992), інтэрв'ю прафэсара В. Няфёдава («Рэспубліка», 4.12.1992) і артыкул Ганны Маланкінай («Знамя юности», 4.12.1992).

Здавалася, што усё было раскладзена па палічках і выказана супрацьлеглае меркаваньне... Ды дзе ж там! Новы год прынёс у якасьці «падарункаў» новыя публікацыі, праўда, іх зьмест той жа самы.

тэндэнцыя. Пазьты і пісьменьнікі новае гэнэрацыі перасталі арыентавацца на маскоўскі і піцерскіх ідэалагў панславізму, а зьвярнуліся да культуры Захаду, да эўрапейскіх каштоўнасьцяў. Беларусь як незалежная дзяржава імкнецца ў Эўропу, таму мы павінны ня толькі адраджаць родную мову, але й ствараць на ёй арыгінальны літаратурны творы. І не абавязкова (як лічыць прафэсар В. Няфёдаў) «мы в Беларуси должны отделиться на русскую литературу своей «национальной душой». Спраўды аматар прыгожага пісьменства сам разьбярэцца, як яму стаіцца да таго ці іншага твора. Галоўнае — нічога нікому не навязваць.

Аднак шаноўны літаратуразнавец менавіта навязвае чытачам выцягнутую з балышавіцкага куфэрка тэорыю зьліцця нацыі, абапіраючыся на самога Пушкіна, які нібыта «говорил о бело-

русах как о народе издревле близком великороссам».

Прафэсар В. Няфёдава непакойць рост нацыянальнае самасьвядомасьці беларусаў, таму ён вырашыў «пудрыць» магі неда-сьведчаным чытачам мудрагелістыя фармулёўкі накшталт: «Национальное самосознание, которое в своем ядре содержит гордость за Республику Беларусь, — это сознание разных национальностей». Цуда цуднае, дзіва дзіўнае! Выходзіць, што нацыянальная самасьвядомасьць — гэта нейкі кангламерат самасьвядомасьцяў розных на-цыяў. Атрымоўваецца звычайная бягзглыздыца! І гэта пацвер-дзіў сам прафэсар В. Няфёдаў: «Каждая из них (национальностей) — Ю. Г.) по-своему любит родную землю, у каждой нации свое ощущение или стиль государственного образа мыслей». Няўжо доктар філалогіі ня ведае, што нацыянальная сьва-домасьць ня можа быць су-

купнасьцю самасьвядомасьцяў розных нацыяў, а сам тэрмін «н. с.» ужываецца заўсёды ў канкрэтным выпадку (напрыклад, нацыянальная самасьвядомасьць палякаў, расейцаў ці габрэяў і г. д.)? А мо прафэсар робіць наўмысна памылку? Хутэй за ўсё. І вось мы маем дачыненне ўжо не з кангламератам, а мана-літам — савецкай сьвядомасьцю.

Пасьля экскурсаў у гісторыю ды эквілібрыстыкі імёнамі класікаў аўтар напрыканцы свайго артыкула зьяўляецца, нарэшце, перад чытачамі ў сапраўдным абліччы і дэкларуе: «Если русские найдут формы эффективного сотрудничества с белорусами, они сохранят традиционный ореол русского языка, будут способствовать защите и реализации интересов многонационального русскоязычного населения...». Дык вось у чым справа! Толькі не зразумела: ад каго ці ад чаго русісты зьбіраюцца абараняць рускамоўнае насельніцтва? Хіба што ад саміх сябе...

Сумна, панове, чытаць падобныя артыкулы, якія апошнім часам надта ж часта вандруюць з газэты ў газэту ды падаграюцца артадаксальнымі прадстаўні-камі інтэлігенцыі панславіскае арыентацыі. Хто ведае, мо яны выконваюць сацыяльны заказ палітычных групоўкаў, якія сумуюць па былой савецкай ім-пэрыі ды мараць зрабіць дзяржаў-най на Беларусі мову суседняй краіны? Як бы там ні было, але мастурбаваньні імперскае ідэі на-давоку. Толькі шляхетныя інтэлі-генты-русісты чамусьці называ-юць яе «рускай ідэяй». Відаць, гэтыя паняцці тоесныя...

Юры ГУМЯНЮК.

Ліст з вёскі ЭКСПЛУАТАЦЫЯ ПРАЦЯГВАЕЦЦА

У незалежнай прэсе паве-дамлялася, што мы атрымлі-ваем толькі 20% заробленых грошай, а 80% забірае ад нас дзяржава. Гэта значыць, што каля дзвюх гадзінаў у дзень мы працуем на сябе, а астатні рабочы час на дзяржаву, на трутняў-бюрактараў, якія ста-яць над намі й атрымліваюць высокія заробкі. У той час, як капіталіст, які эксплуатае ра-бочых, бярэ сабе ўсяго 30%, а рабочыя атрымліваюць аж 70% ад заробленага.

У нашых калгасах эксплуата-цыя куды больш пачварная. Зьвярнуся да канкрэтнага прык-ладу. Калгас «Радзіма» Наваг-радзкага раёна — яшчэ нядаўна ён называўся «Краіна Саветаў» — распачаў вырошчваць у мінулым 1992 годзе цукровыя буракі. Насельніцтва з радасцю ўзялося даглядаць той палетак. На сям'ю выдзелілі ўсяго па адным радзе буракоў. Людзі старанна палолі, а ўвосень убралі ўраджай. Калгас заплаціў ім па 250 рублёў за тону, а сам здаў гэтыя ж буракі дзяржаве па 5000 рублёў за тону. Сяляне атрымалі своеасаблівы кукіш — усяго 5% атрыманага калгасам прыбытку за буракі. Дарэчы, для параўнання — за тону здадзеных кармавых бура-коў калгас заплаціў вяскоўцам аж па 210 рублёў.

Савецкае прыгоннае права ў форме калгаснага ладу пакуль засталася. Эксплуатацыя сяля-най, жорсткай, безчалавечая, працягваецца. Таму й ня дзіва, што некаторыя вясковыя (ды і не толькі яны) людзі нашай краіны імкнуцца трапіць на сельгаспа-дарчыя работы ў суседнюю Польшчу, да ўласнікаў зямлі. І прыво-ззіць адтуль далары. Відавочна, што лепш быць парабкам у земле-ўласніка, калі ён добра аплачвае наёмную працу, чым гнуць спіну за жабрацкі заробак у калгасе.

А. ПЯТКЕВІЧ.

15, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАНЬНЕ
8.05. «Дзякуй за нялётае надвор'е». Фільм-канцэрт. 9.05. «Мачаха». Мастацкі фільм. 9.55. «Паміж намі, жанчынамі...». Навукова-папулярны фільм. 10.50. «Далёкія шатры». Мастацкі фільм. 12.15. Паміж намі, жанчынамі... 13.30. 17.00. Навіны. 13.40. «Падлетак». Тэлевізійны мастацкі фільм 1-я і 2-я серыі. 16.15. «Мясціны вясковага дзяціства». Кінаарыс. 16.25. Беларуская літаратура. 8-ы клас. 17.10. Мультифільм. 17.30. Дзёньнік Прынёмання. (Гр.). 17.40. Спадчына. (Гр.). 18.10. Вяснін гарсавета. (Гр.). 18.30. Навіны Бі-бі-сі. 19.00. Абласныя навіны (Брэст). 19.10. Якія мы гаспадары? Прыватныя: «Знаёмыя» і «Супраць». 19.50. Вечарына беларускай аўтарскай песні. 20.40. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.30. Спортныя тэлеуры. 21.50. «Сцягвацікі на дарогах». Мастацкі фільм. 23.35. Ніка.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»
17.00. 20.00. Новості. 17.35. НЭП. 17.55. Звездный час. 18.35. Гол. 19.10. Прем'єра художественного телесериала «Горчачев и другие». 3-я серія. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 21.40. Фильмы нашей памяти. «Дама с собачкой». (СССР). 22.30. Шаг к свободе. Бомонд. Однако, ТВ-галерея, Евгений и... Джемейши, Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»
7.00. 13.00. 19.00. 22.00. Вести. 7.25. Время деловых людей. 7.55. Совершенно секретно. 8.55. Параллели. 9.10. Золотая шпора. 9.40. К-2 представляет «Ню». 10.35. Телекроссворд. 11.05. «Прямая трансляция». Художественный фильм. 12.35. Мульти-пульти. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. Снег — судьба моя». Документальный фильм. 9-я серія. 14.20. Фоликлор. 15.00. Телефільм. 15.30. Там-там новости. 15.45. Студия «Рост». 16.15. Трансэкспресс. 17.00. Спасение-911. 18.00. Виктор Астафьев: время миру. 18.20. Бизнес в России. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Экспонент представляет. 19.30. Детектив по понедельникам. Художественный фильм «Последнее послание». (СССР). 20.30. Внимание: возможен шлягер. 21.00. Момент истины. 22.20. Звезды говорят. 22.30. Референдум. 22.45. На сессии ВС Российской Федерации. 23.00. Музыка крупным планом.

ПОЛЬША-I
7.00. Кофе или чай? 10.00. Новості. 10.10. Мама и я. 10.25. Дошкольники дома. 10.50. Поговорим о детях. 11.05. «Династия». Серия 176. 12.00. Школа для родителей. 12.20. Дети это любят. 12.30. Проблемы поляков в Новогрудке. 13.00. Новості. 13.10. Программа дня. 13.15. Фильм на французском языке. 14.10. Язык глухонемых. Урок 5. 14.15. Немецкий язык. Урок 23. 14.45. Фильм на немецком языке. 15.15. Итальянский язык. Урок 23. 15.30. Английский язык. Урок 23. 16.00. «Альф». Сериял пр-ва США. 16.30. Школы в Европе. 17.00. Программа на вечер. 17.05. Программа для подростков. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.25. «Альф». Сериял пр-ва США. 18.50. Антенна. 19.10. Сатирическая программа. 19.20. Наши рядом с нами. 19.30. Польша издала. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.10. Телетурнир. 21.40. Досуг. 22.00. «Дуна». (Польша). Документальный фильм. 23.45. Вечерние новости. 00.00. Музыкальная программа. 00.10. «Однажды постучись в мою дверь». Фильм пр-ва Италии.

ПОЛЬША-II
9.00. Панорама. 9.10. Местная программа. 9.40. «Таинственное золото города». Мультифільм. 10.10. «Поклоения». Сериял пр-ва США. 10.35. Хобби. 11.00. Английский язык. Урок 49. 11.30. Развлекательная программа. 11.50. Пенелопы. 12.00. Повторение пожеланиям. 17.25. Приветствие. 17.30. Панорама. 17.40. Спорт. 17.55. «Таинственное золото города». Мультифільм. 18.20. Обзор кинохроники. 18.30. Польская кинохроника. 19.00. Местная программа. 19.30. «Поклоения». (Польша). 20.00. «Спасение планету». Документальный фильм. 21.00. «Алло, алло». Комедийный сериал пр-ва США. 21.30. Автожурнал. 22.00. Панорама. 22.30. Спорт. 22.40. Без обозначения. 23.05. «Регина — путь к успеху». Серия 2. 00.00. Это несправедливо. 01.00. Панорама.

16, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАНЬНЕ
8.00. Раніца рэспублікі. 8.15. «Усе пра цябе». Фільм-канцэрт. 8.45. «Канец тыдня ў падземным свеце». Навукова-папулярны фільм. 9.00. Беларуская літаратура. 8-ы клас. 9.35. «Сцягвацікі на дарогах». Мастацкі фільм. 10.05. Документальныя фільмы. 11.45. Творчыя партрэты. 12.40. «Я памню дзіўнае імя». Фільм-канцэрт. 13.30. 17.00. Навіны. 13.40. «Падлетак». Мастацкі фільм. 3-я і 4-я серыі. 16.05. «Ліцадзеі». Фільм-канцэрт. 16.40. Пазнавальнае чытанне. 4-ы клас. 17.10. Для дзяцей. «У краіне казачных герояў». 18.20. Дзёньнік Прынёмання. (Гр.). 18.30. Гродзенскія спартыўныя. 19.00. Абласныя навіны. 19.10. Эканамічная хваля. «Скасаваная самастойнасць». Аб прыватызцыі Мінскага завода колавых цягачоў. Прамая лінія. 20.10. Праграма «Тры кіты» ў вёсцы Клячаны Случацкага раёна. 20.40. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.35. «Мачаха». Мастацкі фільм. 22.25. Да нацыянальнага свята Літвы. 23.10. Ніка. 23.30. Тэлебяржа. 23.40. «Дзельнае значыства». Мастацкі фільм.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»
5.00. 8.00. 11.00. 14.00. 17.00. 20.00. 23.05. Новості. 5.20. Утренняя гимнастика. 5.30. Утро. 7.45. Фирма гарантирует. 8.20. Веселые нотки. 8.35. 13.50. Мультифільм. 8.50. Прем'єра художественного фильма «Река лжи». 4-я серія. 9.40. «Горчачев и другие». Художественный телесериал. 3-я серія. 10.10. Рок-урок. 10.50. Пресс-экспресс. 11.20. «Мегрэ и старая дама». Спектакль. Часть 1-я. 12.40. «Перед самим собой». Художественный фильм. 1-я серія. 14.25. Деловой вестник. 14.40. Мир денег Адама Смита. 15.10. Программа Литовского телевидения для детей. 16.05. Рок-урок. 16.45. Как добиться успеха. 17.25. Литва сегодня. 17.50. «Река лжи». 4-я серія. 18.40. Минута. 18.50. Телесериал. 19.25. Спорт. 19.30. Малыши. 20.40. Прем'єра спектакля «Власть». 22.30. Максима. 23.30. Радио «Труба». 00.00. Пресс-экспресс. 00.10. «Мегрэ и старая дама». Телеспектакль. Часть 1-я.

КАНАЛ «РОССИЯ»
7.00. 13.00. 19.00. 22.00. Вести. 7.25. Время деловых людей. 7.55. Момент истины. 8.50. Досуг. 9.05. Наш сад. 9.35. Бруней — обитель мира. 9.55. Музыка крупным планом. 10.50. Репортер. 11.05. «Зимовое». Художественный фильм. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. «Айболит-66». Художественный фильм. 15.00. Телебяржа. 15.30. Там-там новости. 15.45. Караван. 16.15. Трансэкспресс. 17.00. Когда мы были детьми. 17.15. Аз есмь. 18.00. Парламентский вестник. 18.15. Соотечественники. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Прем'єра художественного телесериала «Санта-Барбара». 13-я серія. 19.30. «Площадь искусств». 21.00. Год с Гайдаром. 21.30. Концерт. 22.20. Звезды говорят. 22.25. Спортивная карусель. 22.30. Концерт Алексея Мартынова. 22.45. На сессии ВС Российской Федерации. 23.00. Арт-обстрел.

ПОЛЬША-I
9.00. Здравствуйте. 10.00. Новості. 10.10. Мама и я. 10.25. Дошкольники дома. 10.50. Поговорим о детях. 11.00. «Коджак». Сериял пр-ва СССР. 12.00. Рынок труда. 12.20. Приятное с полезным. 12.35. В другом плане. 12.45. Клуб одинокого сердца. 13.00. Новості. 13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Мир химии. 14.15. Кухня. 14.30. «Атмосфера». Документальный сериал. 14.45. Рисуи с нами. 14.55. Новості науки и техники. 15.05. Книга чудес. 15.20. Телесериал. 15.40. Играет музыка. 15.50. Документальный сериал. 16.20. Мы в космосе. 16.35. Лаборатория. 17.00. Программа на вечер. 17.05. Программа для детей. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.25. «Билл Гусби шоу». Сериял пр-ва США. 18.50. Культурно-публицистическая программа. 19.15. Чрезвычайный пересмотр. 19.40. Армия мира. Армия Израиля. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 20.55. 7 минут для министра труда. 21.10. «Рожденный 4 июля». Фильм пр-ва США. 23.45. Вечерние новости. 00.00. Музыкальная программа. 00.10. Вечер с... 00.50. Джаз в аквариуме.

ПОЛЬША-II
9.00. Панорама. 9.10. Местная программа. 9.40. «Приключения Гулливера». Мультифільм. 10.10. «Поклоения». Сериял пр-ва США. 10.35. Мир женщин. 11.00. Итальянский язык. Урок 18. 11.15. Английский язык в науке и технике. 11.30. Французский язык. Урок 15. 12.00. Отчина. 12.15. Повторение пожеланиям. 17.25. Приветствие. 17.30. Панорама. 17.40. Публицистическая программа. 17.55. «Приключения Гулливера». Мультифільм. 18.20. Отчина. 18.40. Моя вера. 19.00. Местная программа. 19.35. «Поклоения». Сериял пр-ва США. 19.55. Евровидение. 20.00. Программа, посвященная любительскому кино. 21.00. Репортеры представляют. 21.30. Телетурнир. 22.00. Панорама. 22.30. Спорт. 22.45. Колесо фортуны. Телетурнир. 23.15. Телетурнир. 23.45. «Ночь живых трупов». Фильм ужасов пр-ва США. 01.20. Панорама.

17, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАНЬНЕ
8.00. Раніца рэспублікі. 8.15. «Парог». Документальны фільм. 9.00. Пазнавальнае чытанне. 4-ы клас. 9.20. «Мачаха». Мастацкі фільм. 10.10. Студыя «Мэта». 10.55. «Дзельнае значыства». Мастацкі фільм. 12.25. Документальны фільм. 12.40. Беларускія музычныя весті. 13.30. 17.00. Навіны. 13.40. «Падлетак». Мастацкі фільм. 3-я і 4-я серыі. 16.10. «Руская фантазія». Фільм-канцэрт. 17.10. Без пачынаў. 17.35. Мультифільм. 17.55. «Усе пра хлеб і не толькі...». Праблемы вытворчасці абычковых культур. (Гр.). 18.30. «Гарадзішкі». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). 19.10. «Піць зорак». Тэлеуры. 19.55. ТА «Рэха». 20.05. Хакей. Кубак МХЛ. «Дынама» (Мінск) — «Спартак» (Масква). 3-ці перыяд. 20.45. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.35. «Мачаха». 22.25. Ніка. 22.45. «Аб актыўна-тэатр у магільскім абласным драматычным тэатры. 23.45. «Імітатар». Мастацкі фільм.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»
5.00. 8.00. 11.00. 14.00. 17.00. 20.00. 23.00. Новості. 5.20. Утренняя гимнастика. 5.30. Утро. 7.45. Фирма гарантирует. 8.20. Посмотри-послушай. 8.40. Прем'єра художественного фильма «Река лжи». 3-я серія. 9.30. В мире животных (с субтитрами). 10.10. Ассоциация детского телевидения. 10.50. 00.05. Пресс-экспресс. 11.20. «Мегрэ и старая дама». Телеспектакль. Часть 2-я. 12.35. «Поклоения». Художественный фильм. 13.25. Поем М. Суворова. 13.40. Мультифільм. 14.25. Телемист. 15.15. Поем М. Суворова. 15.30. «Эмил и Леннеберг». Художественный фильм. 16.00. Между нами, девочками. 16.20. Прем'єра мультифільма «Летающий дом». 3-я серія. 16.50. Телетурнир. 17.25. Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «Верительная грамота». 17.50. Проблемы московского реабилитационно-

го центра. 18.05. «Река лжи». 5-я серія. 19.00. Черта с два. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.40. Прем'єра художественно-публицистического фильма «Россия, которую мы потеряли». Вступительное слово и ответы на вопросы зрителей в прямом эфире автора фильма — С. Говорукина. 23.25. Л-клуб. 00.15. «Мегрэ и старая дама». Телеспектакль. Часть 2-я.

КАНАЛ «РОССИЯ»
7.00. 13.00. 19.00. 22.00. Вести. 7.25. Время деловых людей. 7.55. Год с Гайдаром. 8.25. Утренний концерт. 8.40. Соотечественники. 9.10. Устами младенца. 9.55. Аз есмь. 10.40. Концерт. 11.00. Художественный телесериал «Санта-Барбара». 13-я серія. 11.55. «Бурда моден» предлагает. 12.25. Антракт. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. «Киноглаз». Творческий портрет режиссеров П. Когана и П. Станукина. «Алиса Фрейндлих». «Скоро лето». Документальные фільмы. 15.10. Сигнал. 15.30. Там-там новости. 15.45. Студия «Рост». 16.15. Трансэкспресс. 17.00. Христианская программа. 17.30. Кипрас Мажейка. 18.00. До Москвы — далеко... 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Экспонент представляет. 19.30. «Санта-Барбара». 13-я серія. 20.20. Программа «ЭКС». 20.30. «Кармен, тебя я обожаю». Концерт М. Шугтовой. 21.00. Студия «Нота Бене». 22.20. Звезды говорят. 22.25. Спортивная карусель. 22.30. Не быть динозавром. 22.45. На сессии ВС Российской Федерации. 23.15. Тишина № 9.

ПОЛЬША-I
9.00. Здравствуйте. 10.00. Новості. 10.10. Мама и я. 10.25. Дошкольники дома. 10.50. Поговорим о детях. 11.00. «Изины, если мало». Фильм пр-ва Италии. 12.30. Далекое близкое. 13.00. Новості. 13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Орфография. 14.05. Искусство Западного мира. 14.30. Каталог памятников. 14.40. Лауреат Нобелевской премии в области литературы. 15.00. Не только семь чудес света. 15.20. Что такое философия. 15.35. Тележурнал. 16.00. «Пан Адам». Часть 11. 16.25. Встреча с Я. Вальцем. 16.30. Сенсация XX века. 17.00. Программа на вечер. 17.05. Программа для подростков. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.25. «В записках сумасшедшего». Сериял пр-ва США. 19.15. Здоровье. 19.35. Мы и мир. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.10. Спортивная студия. 22.00. Публицистическая программа. 22.30. Лексикон польской развлекательной музыки. 23.45. Новості. 00.00. Музыкальная программа. 00.10. «Главный день жизни». Сериял пр-ва Польши.

ПОЛЬША-II
9.00. Панорама. 9.10. Местная программа. 9.40. «Приключения Гуки Финна». Сериял пр-ва Японии. 10.10. «Поклоения». Сериял пр-ва США. 10.35. Мир женщин. 10.55. Спортивная студия. 12.00. Английский язык. Урок 17. 11.30. Немецкий язык. Урок 17. 12.55. Спортивная студия. 17.25. Приветствие. 17.30. Панорама. 17.40. Спорт. 17.50. Розыгрыш лото. 17.55. «Приключения Гуки Финна». Мультифільм пр-ва Японии. 18.20. Экологическая программа. 18.35. От первого до первого. 19.00. Местная программа. 19.35. «Поклоения». Сериял пр-ва США. 20.00. Фестиваль актерской песни. 21.00. «Дон Кихот». Сериял пр-ва Испании. 21.50. Тени жизни. 22.00. Панорама. 22.30. Экспресс репортеров. 23.00. Театральная программа. 01.00. Панорама.

18, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАНЬНЕ
8.00. Раніца рэспублікі. 8.15. «Новая сустрэча». Святлана Стрэзэва. Фільм-канцэрт. 8.40. «Вянец тварэння». Документальны фільм. 9.30. «Мачаха». Мастацкі фільм. 10.20. «Піць зорак». Тэлеуры. 11.05. Хакей. Кубак МХЛ. «Дынама» (Мінск) — «Спартак» (Масква). 3-ці перыяд. 11.45. «Праверка на дарогах». Мастацкі фільм. 12.40. «Дарожныя да мінутага». Документальны фільм. 13.30. 17.00. Навіны. 13.40. «Капітан Нэма». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. 16.05. «Сніг». Фільм-канцэрт. 16.30. Гісторыя Беларусі. 10-ы клас. 17.10. Мультифільм. 17.30. Для дзяцей. «Дарожная азбучка». 18.00. Без віны вінаваты. (Гр.). 18.30. Навіны Бі-бі-сі. 19.00. Абласныя навіны. (Гр.). 19.10. Зачытае маё пісьмо... 19.15. Тэледыялог «Камерцыйныя структуры». 19.45. Сустрэча са Старшынёй Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. Шушкевічам. Прамая лінія. 20.40. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.35. «Мачаха». 22.25. Студыя «Формула». 23.55. Ніка. 01.00. Тэлебяржа. 02.00. Баскетбол. Мужчыны. Міжнародная прафесійная ліга. РТТ (Мінск) — «Жальгірыс» (Каўнас). 2-гі тайм.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»
5.30. Утро. 7.45. Фирма гарантирует. 8.20. 15.45. Мультифільм. 8.25. Прем'єра художественного фильма «Река лжи». 6-я серія. 9.25. 16.00. Наш музыкальный клуб. 10.05. 16.45... До 16 и старше. 10.50. 00.10. Пресс-экспресс. 11.20. «Зимовое на Студенной». Художественный фильм. 12.30. «Короткая игра». Художественный фильм. 14.25. Телемист. 15.10. Блокот. 15.15. «Эмил и Леннеберг». Художественный фильм. 13-я серія. 17.50. «Река лжи». 6-я серія. 18.45. Рен-ТВ представляет. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.40. Лотто миллион. 21.10. Музыка в эфире. 23.25. Лыжный спорт. Чемпионат мира. Двоеборье. Прижки с трамплина.

КАНАЛ «РОССИЯ»
7.00. 13.00. 19.00. 22.00. Вести. 7.25. Время деловых людей. 7.55. Студия «Нота Бене». 8.50. Досуг. 9.10. «Кармен, я тебя обожаю». Концерт М. Шугтовой. 9.40. Достояние республики. 10.00. Тишина № 9. 11.00. Художественный телесериал «Санта-Барбара». 13-я серія. 11.55. «Россия мне снится редко...». Документальный фильм о Ф. И. Шалапине. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. Ностальгические послесловия. 13.55. XX век в кадре и за кадром. Василий Шукшин. 15.55. «Ферма «Белый цветок». Телесериал. 15.25. Там-там новости. 15.40. Мульти-пульти. 16.15. Открытый мир. 17.00. М-трест. 17.15. Оппозиция. 18.00. Парламентский вестник. 18.15. 9 дней в Колорадо. 19.25. Праздник каждый день. 19.35. «Санта-Барбара». 13-я серія. 20.25. Хроно. 21.00. Отечество мое. 22.20. Звезды говорят. 22.25. Спортивная карусель. 22.30. Программа «ЭКС». 22.40. На сессии ВС Российской Федерации. 23.10. «Этот час был изгнан из рая». Музыкально-поэтическая композиция. 23.35. Международный джазовый фестиваль «Осенние ритмы-92».

ПОЛЬША-I
9.00. Здравствуйте. 10.00. Новості. 10.10. Мама и я. 10.25. Дошкольники дома. 10.50. Поговорим о детях. 11.00. «Коджак». Сериял пр-ва США. 11.50. Тележурнал. 12.00. Путешествия. 12.30. Военно-документальная программа. 13.00. Новості. 13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.40. «Подводная одиссея». Документальный сериал. 14.40. Тележурнал. 15.00. Экологическая программа. 15.15. Такой пейзаж. 15.45. Животные мира. 16.05. Не только семь чудес света. 16.35. Мы взрослые. 17.00. Программа на вечер. 17.05. Программа для молодежи. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. «Клиника в Шарувальде». Сериял пр-ва Германии. 19.10. Католический журнал. 19.45. Спортивная программа. 20.00. Музыкальный ажиотаж. 20.10. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.10. «Коджак». Сериял пр-ва США. 22.05. Только в первой программе. 23.15. Спортивная студия. 23.45. Новості. 00.00. Музыкальная программа. 00.10. Репортер. 00.45. Итальянский язык. Урок 18.

ПОЛЬША-II
9.00. Панорама. 9.10. Местная программа. 9.40. «Новые приключения Хе-мена». Мультифільм. 10.10. «Поклоения». Сериял пр-ва США. 10.35. Мир женщин. 10.55. Спортивная студия. 12.00. Повторение пожеланиям. 13.00. Спортивная студия. 17.25. Приветствие. 17.30. Панорама. 17.40. Английский язык в науке и технике. 17.55. «Новые приключения Хе-мена». Мультифільм. 18.20. Общая Европа. 18.50. Публицистическая программа. 19.00. Местная программа. 19.30. «Поклоения». Сериял пр-ва США. 19.50. Евровидение. 19.55. Телетурнир. 21.10. Концертная студия польского радио. 22.00. Панорама. 22.30. Спорт. 22.45. Колесо фортуны. Телетурнир. 23.15. Художественный фильм. 00.50. Ночь и стресс. 01.00. Панорама. 01.10. Ночь и стресс.

19, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАНЬНЕ
8.00. Раніца рэспублікі. 8.15. «Мелодыі старога замка». Фільм-канцэрт. 8.45. Гісторыя Беларусі. 10-ы клас. 9.30. «Мачаха». Мастацкі фільм. 10.20. Праграма «Тры кіты» ў вёсцы Клячаны Случацкага раёна. 10.50. Баскетбол. Мужчыны. Міжнародная прафесійная ліга. РТТ (Мінск) — «Жальгірыс» (Каўнас). 2-гі тайм. 11.30. «Паездка на старым аўтамабілі». Мастацкі фільм. 12.55. «Размова на змяняных сцяжках». У гарах Урала. Тэлефільм. 13.30. 17.00. Навіны. 13.40. «Капітан Нэма». Мастацкі фільм. 3-я серія. 14.45. «Пэз, мора і натхненне». Фільм-канцэрт. 15.30. Педагагічны экран. 16.00. Голас. 17.10. Мультифільм. 17.30. Для дзяцей. «Апо, дзе падарункі». 18.00. Дзёньнік Прынёмання. (Гр.). 18.10. «Толькі па пятніцы». Інфармацыйна-публицыстычная праграма. (Гр.). 19.00. Абласныя навіны. (Магілёў). 19.10. «308»: конкурс песні. 19.45. Гаворы па-беларуску. 20.05. Хакей. Кубак МХЛ. «Дынама» (Мінск) — «Крыштал» (Саратаў). 3-ці перыяд. 20.45. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.35. Кінастальгія. «Афіцэры». 23.10. Ніка. 23.25. Тэлебяржа. 23.35. «Патаемны намер». Акцёрскі клуб.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»
5.00. 8.00. 11.00. 14.00. 20.00. Новості. 5.20. Утренняя гимнастика. 5.30. Утро. 7.15. Фирма гарантирует. 8.20. 15.50. Мультифільм. 8.50. Фільм-детям. «Невероятный случай». 10.00. Клуб путешественников (с субтитрами). 10.50. 01.15. Пресс-экспресс. 11.20. 18.15. Америка с братом. 11.50. «Средство Макропулоса». Фільм-спектакль. 14.25. Бродвей. 14.50. Бизнес-класс. 15.05. Блокот. 15.20. Автоспорт. 15.40. Лыжный спорт. Чемпионат мира. Двоеборье. 16.50. Дело. 17.25. Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «Звезды оперы». 17.45. Человек и закон. 18.45. Поле чудес. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.40. Человек недели. 20.55. В «Клубе детективов». Прем'єра художественного фильма «Толстожилов». (Франция). 22.30. Политбюро, Музобоз, Автошоу, Площадка «Обоз».

КАНАЛ «РОССИЯ»
7.00. 13.00. 19.00. 22.00. Вести. 7.25. Время деловых людей. 7.55. Отечество мое. 8.50. Досуг. 9.05. 18.15. Кипрас Мажейка. 9.35. Белая ворона. 10.20. Площадка искусств. 11.10. Художественный телесериал «Санта-Барбара». 13-я серія. 12.00. Крестьянский вопрос. 12.20. Чемпионат мира по лыжным видам спорта. 15 км. Женщины. 13.25. Чемпионат мира по лыжным видам спорта. 14.15. Ижика. 14.55. Телебяржа. 15.25. Там-там новости. 15.40. Студия «Рост». 16.10. Трансэкспресс. 16.40. Большой круг. 18.00. Дня по пятницам. «Неуязвимый». Художественный фильм. 2-я серія. 17.55. Антракт. 18.45. Праздник каждый день.

19.25. «Чужое горя не бывает». Благотворительный концерт. 21.05. «Старый хозяин». Документальный фильм. 21.45. «Каменный век». Мультифільм для взрослых. 22.20. Звезды говорят. 22.25. Спортивная карусель. 22.30. Мисс мир. 22.45. На сессии ВС Российской Федерации. 23.15. Вечерний салон.

ПОЛЬША-I
9.00. Кофе или чай? 10.00. Новості. 10.10. Мама и я. 10.20. Телеконцерт пожеланий. 11.00. Художественный фильм. 12.35. Четверть часа на экране. 13.00. Новості. 13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Только у нас. 13.55. Тема недели. 14.00. Документальный сериал. 14.55. О поэзии. 15.10. Телеэпистолы. 15.30. Вокруг кини. 15.45. Ответы на каждый вопрос. 16.00. Евротурника. 16.15. Тележурнал

ЗАБОЙСТВЫ, КРАДЗЯЖЫ, ГВАЛТЫ

Жыхар г. Ваўкавыска А. (раней неаднойчы судзімы, нідзе не працаваў) у доме сваёй сужыцелькі М. пасля расьпіцьця сьпіртных напояў падчас узнікшай сваркі па-чаў біць гаспадыню.

Пачуўшы крыкі, сын грамадзянкі М. (1973 года нараджэньня) схпіраў сякера і нанёс некалькі ўдараў вастрыём па галаве А., які на месцы ад нанесеных ранаў адрэзаў памёр.

У вёсцы Зарачанка Лідзкага раёна 48-гадовы С. падчас расьпіцьця сьпіртнага нанёс цялесныя пашкоджаньні пенсіянеру В.

На наступны дзень В. быў знойдзены каля фермы в. Зарачанка мёртвым.

Уначы з неахоўваемай крамы райспажыўсаюза в.

Кастровічы Слонімскага раёна невядомыя сарвалі на вясняны замкі і скралі 20 бутэлек настойкі на суму 6180 рублёў.

У вёсцы Рачуны Смагонскага раёна, зламаўшы ўваходныя дзьверы, злачынцы скралі 9 бутэлек сьпірта «Гаспадзін», 3 бутэлек ліквора «Марыянна», 7 блокаў розных цыгарэт.

Тры газавыя пліты, тры рулоны цыраты і пластмасавыя вёдры агульным коштам 200 тыс. рублёў скралі ў калгасе імя Дзяржынскага Смагонскага раёна.

На дарозе Шчучын — Горадня непадалёку ад горада Скідала быў зьбіты пенсіянер з Горадні Я. Ад атрыманых траўм ён на месцы памёр.

Устаноўлена, што наезд зрабіла медсястра з Гарадзенскай вабласной бальніцы на машыне «Хуткай дапамогі». Кіраваць машынай ёй дазволіў вадзіцель В., які ў гэты час сядзеў побач.

Жыхарка Воранаўскага раёна М. заявіла ў райаддзел міліцыі, што каля 4-х гадзін раніцы, калі яна вярталася з веча сусрэчы з выпускнікам, яе запыніў палявод мясцовага калгаса, завёў за кацельню школы і там згвалціў.

Жыхары г. Ліды П. і Л., якія нідзе не працуюць, у кватэры па вул. Сьвярдлова зьдзейснілі акт мужаложства ў адносінах да 16-цігадовага М. без пэўных заняткаў, жыхара гэтага ж горада.

Падрыхтаваў
М. МІКАЛАЙЧЫК.

● Папытай
у шапіку

ШЛЮБ
ПЕЎНЯ З
КРАКАДЗІЛАМ

У Горадні выйшаў з друку астралагічны «Лунны календарь», які склаў наш мясцовы аўтар — А. Кандрашоў. У кніжцы можна знайсці парады паводле ўсходняга гараскопу аб тым, з якой асобай вам найлепш узяць шлюб, якія неспадзяванкі могуць вас напаткаць, якія справы пажадана рабіць у кожны канкрэтны дзень. Календар складзены на ўвесь 1993 год, які праходзіць пад знакам Пеўня.

Набыць кніжку можна ў любым газетным шапіку горада і вобласці. Яе тыраж — 30 тысяч паасобнікаў.

А. С.

КУБАК ЛАТВІІ
У БЕЛАРУСАЎ

Фэдэрацыя ўсходніх відаў барацьбы Латвіі наладзіла ў рэспубліканскім палацы спорту адкрыты турнір кубка рэспублікі Латвія па таэквандо.

У спаборніцтвах, якія праходзілі ў 14 вагавых катэгорыях, разам з гаспадарамі ўдзельнічалі зборні Эстоніі, Беларусі, Летувы, Расеі, Украіны.

Галоўны прыз — крышталёвую вазу — здабыла зборная Беларусі. У актыве нашай зборні сем першых, чатыры другіх і адно трэцяе месцы.

ПРОЙГРЫШ
У ФІНАЛЕ

Абиграўшы на старце футбалістаў Армэніі, Таджыкістана, Эстоніі і Летувы, менская «Беларусь» выйшла ў фінал турніру чэмпіёнаў СНД, дзе без барацьбы з лікам 8:0 прайграла галоўны прыз чэмпіёну Расеі — маскоўскаму «Спартаку». Але гэтае паражэньне ня трэба лічыць трагедіяй, бо яшчэ летась «Беларусь» гуляла ў другой лізе нацыянальнага чэмпіянату.

Хвалюе іншае — маскоўскі турнір створаны выключна ў інтарэсах расейскіх клюбаў, якія ў выніку вялікага адтоку сваіх футбалістаў за мяжу спрабуюць на такіх спаборніцтвах праглядаць перспэктывную моладзь іншых каманд і за больш высокі ганарар запрасіць у свае клюбы. Гэта відавочна, бо на кожнай гульні прысутнічала вельмі шмат вядомых спецыялістаў і трэнераў Масквы, Санкт-Пецярбурга, Ніжняга Ноўгарада і іншых футбольных цэнтраў Расеі.

Г. СТАХОТ.

НА КОРТАХ
АЎСТРАЛІІ

Яшчэ адну перамогу атрымаў беларуска-амэрыканскі тэнісны дуэт Наталыі Зверавай і Джыджы Фернандэс. Дзіўчаты выйгралі першы ў гэтым годзе парны турнір сэрыі Вялікага шлема — кубак Аўстраліі.

Да таго ж, беларуская тэнісістка паспрабавала свае сілы яшчэ ў зьмешаным разрадзе, дзе дайшла да чвэрці фінала. Гэта істотна ўзьяло рэйтынг Наталы. Зараз наша зямлячка ўваходзіць ў дзесятку лепшых тэнісістак сьвету.

Г. ГЕРАСІМОВІЧ.

ТОЛЬКІ
ПЕРАМОГІ

5 і 7 лютага ў Горадні на стадыёне «Чырвоны сьцяг» адбыліся таварыскія сустрэчы нашых землякоў з футбалістамі «Ягелоні» з Беластоку. Першая гульня закончылася на карысьць «Хіміка» з лікам 4:1. «Хет-трыкам» вызначыўся С. Саладоўнікаў. Яшчэ адзін гол на рахунак П. Бацюты.

У паўторнай сустрэчы вынік першага тайма — 3:0 на карысьць «Хіміка» (С. Саладоўнікаў, П. Бацюта, Д. Траско), але пасля перапынку польскія футбалісты ня выйшлі на поле, каб прадоўжыць гульні, спэсалаўшыся на дрэнны стан прамёрзлага травянога газона стадыёна.

Адзначу, што ў гэтых гульнях удзельнічалі навабранцы «Хіміка» Мірошкін і Данілевіч. Яшчэ адзін дэбютант, кароль міні-футбола Лагуцька з Менску наўрад ці зьявіцца ў складзе «Хіміка»: як кажуць, умовы не падыходзяць...

Што ж датычыць турнір «Хіміка» па Сірыі, то тут узнікла некалькі перашкод у выглядзе віз, авіябілетаў і г. д. Бо дагэтуль усе пытаньні трэба вырашаць праз Маскву.

І. ПРЫВАРОЦКІ.

● Сьвіслач

ЗЕМЛЯКІ
УСПАМЯНУЛІ
КАСТУСЯ

У Сьвіслачы 3 лютага адбылася навуковая канфэрэнцыя, прысьвечаная памяці Кастуся Каліноўскага. Доклады аб земляку падрыхтавалі супрацоўнікі мясцовага краязнаўчага музэю. Выступілі таксама навукоўцы з Горадні.

Першая падобная канфэрэнцыя адбылася ў Сьвіслачы ў 1963 г. у хрушчоўскую «адлігу», наступная — ужо толькі ў 1988-м, прычым не ў самім мястэчку, а ў калгасе імя Каліноўскага. Цікава, што гэтая гаспадарка ўтварылася з дзьвюх драбнейшых: адна называлася гэтак жа, а другая мела імя А. Неўскага...

Прысутныя паглядзелі таксама аматарскі фільм пра Каліноўскага аўтарства фотакора «Сьвіслацкай газеты» Ч. Горбача і паслухалі спевы жанчын з фальклёрнага гуртка «Крынічанька» — беларускія народныя і песні мясцовых твораў А. Палубінскага (вершы) і І. Брыля (музыка) аб Кастусю, аб Сьвіслацкім краі і крынічаньцы, «якая разьлілася ад свайго вытока аж да Беластока».

С. АСТРАВЕЦ.

У гарадзенскім лесе.
Фатаграфаваньне Г. ГУЛЕУСКІ.

РЫНАК: БУКЕТ ЗА 2 200 РУБЛЁЎ

Мінулыя выхадныя для гарадзенскіх гандляроў выдаліся ўдалымі, надвор'е стаяла як па заказу. Торжышча ў Горадні і надалей займае ў жыцці горада важнае месца. Каго тут толькі не сустрэнеш. І блізкае, і далёкае замежжа, а гандлёвыя шэрагі выцягнуліся амаль да чыгуначнага маста. Да ахоўнай будкі застаецца якіх метраў сто.

Праўда, больш бойка гандаль ідзе ўсё ж у крытым рынку, дзе купляюць і прадаюць прадукты харчаваньня. Аднак цэны падпускаюць сюды зьбілыяга толькі замежных грамадзян, паўсюдна чутна польская гаворка, меней летувісаў, часам таргуюцца каўказцы. Дарэчы, тыя, хто тут прадае, у асноўным гаспадары блізкіх вёсак — відаць, ня вельмі скупыя — заўсёды гатовы трохі зьменьшыць цану.

Бадай меней за ўсё купляюць тут кветкі, а самы дарагі букет для каханай каштаваў на мінулым тыдні 2200 рублёў.

Вось некаторыя цэны на Гарадзенскім торжышчы за мінулыя выхадныя:

Сьвініна, 1 кг — ад 800 да 1400 руб.
Бараніна, 1 кг — 400 руб.
Вэнджаніна, 1 кг — ад 700 да 1500 руб.
Курыца, 1 шт. — 400 руб.
Індык, 1 шт. — 1400 руб.
Яйкі (дзсятка) — 140—160 руб.
Трус, 1 шт. — 450—550 руб.
Лімоны, 1 шт. — ад 30 да 80 руб.
Грушы крымскія «Бэрэ», 1 кг — 300 руб.
Вінаград «Мускат», 1 кг — 600 руб.
Яблыкі, 1 кг — 100—120 руб.
Гарэхі валоскія, 1 кг — 300 руб.
Апельсіны, 1 кг — 700 руб.
Мандарыны, 1 кг — 500 руб.
Мёд, 1 кг — 1000 руб.
Алей, 1 л — 320 руб.
Гарэлка «Руская», 1 бут. — 370—450 руб.
Кава, 100 г — 450—480 руб.

М. ЖЫЛЕУСКАЯ.

АБВЕСТКІ

■ Паважаныя сябры і прыхільнікі Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады! Матэрыялы II зьезда БСДГ, а таксама матэрыялы па гісторыі сацыял-дэмакратычнага руху ў Беларусі вы можаце набыць у штаб-кватэры Грамады. Зьвяртацца па тэлефоне 46-46-91 або пішыце на адрас: 220026, г. Менск, а/с № 129. Аплат па дамоўленасьці.

■ Рэспубліканскі прафсаюзны камітэт работнікаў аховы здароўя рыхтуе ўсебеларускую сустрэчу мэдыкаў-афганцаў. Кантакты тэлефон: Беразьскі — 6-40-59, Віцебск — 37-48-93, Гомель — 55-12-90, Горадня — 44-11-17, Магілёў — 23-34-14, Менск — 26-14-06.

■ Хор беларускай духоўнай музыкі т-ва «Паходня» запрашае моладзь да ўдзелу. Хор сьпявае на розных культурных і патрыятычных імпрэзах. Штогадзельні выконвае сьпевы па набажэнстве у Фарным Касьцёле.

■ Знайсці хор можна ў Фарным Касьцёле ад 15 да 16 гадзін кожную нядзелю, а кожны чацьвер — у т-ве «Паходня» (ГДК, вул. Дзяржынскага), а 20-й гадзіне.

■ Гарадзенская прыватная пасрэдніцкая фірма «Прыжосць і здароўе» за танную аплату дапаможа Вам у выбары высокакваліфікаванага спецыяліста. Зьвяртацца па тэлефоне 33-65-11.

■ Усталюю ці прадам блёкі СКД-24 і ДМВ да каляровых тэлевізараў. Зьвяртацца па тэлефоне 33-87-70.

АБВЕСТКІ

ПАГОНЯ

Рэдактар Сяргей АСТРАУЦОЎ.

Адрас рэдакцыі: 230023, г. Горадня, вул. Дамініканская, 1.
Тэлефон: 45-29-96, 45-41-83.

Выходзіць штодзвядзі на пятніцах.

Заснавальнік КАФ «БАЦЬКАЎШЧЫНА»

Наша газета ёсьць БЕЛАРУСКАЙ ТРЫБУНАЙ, адкрытай для вызначаных розных пунктаў гледжаньня, розных аўтараў зь любых краін, гарадоў і вёсак. Меркаваньні аўтараў публікацый не абавязкова могуць супадаць зь меркаваньнем рэдакцыі.

Індэкс 63124.

Фотанабор, афсэты друк.

Гарадзенская вабласная ўзбудынная друкарня.
230003, г. Горадня, вул. Паліграфістаў, 4.
Тыраж 2025 паасобнікаў. Замова 941
Нумар падпісаны да друку 11.11.1993.